

SLUŽBENE NOVINE

FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Izdanje na bosanskom, brvatskom i srpskom jeziku

СЛУЖБЕНЕ НОВИНЕ

ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Издање на босанском, хрватском и српском језику

Година XX - Број 56

Петак, 19. 7. 2013. године
С А Р А Ј Е В О

ISSN 1512-7079

ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1205

На основу члана IV.Б.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, доносим

УКАЗ О ПРОГЛАШЕЊУ ЗАКОНА О ЛИЈЕЧНИШТВУ

Проглашава се Закон о лијечништву који је донио Парламент Федерације БиХ на сједници Представничког дома од 28.11.2012. године и на сједници Дома народа од 16.05.2013. године.

Број 01-02-652-02/13
09. јула 2013. године
Сарајево

Предсједник
Живко Будимир, с. р.

ЗАКОН О ЛИЈЕЧНИШТВУ

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се појам, организација и услови за обављање лијечничког звања, дјеловање лијечника као основног, самосталног и одговорног носиоца здравствене дјелатности која је од посебног интереса за Федерацију Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Федерација) и која обезбјеђује здравствену заштиту сваком појединцу и цјелокупном становништву Федерације, као и права, обавезе и одговорности лијечника.

Члан 2.

Забрањује се сваки вид дискриминације на основу расе, боје коже, пола, језика, религије или вјеровања, политичких и других увјерења, националног и социјалног поријекла, приликом обављања радњи на основу овог закона и прописа донесених на основу овог закона.

Забрањује се дискриминација лијечника с обзиром на мјесто обављања лијечничких дјелатности било у јавном или у приватном здравственом сектору.

Члан 3.

Изрази који имају родно значење, а који се користе у овом закону и прописима који се доносе на основу овог закона, обухватају на једнак начин мушки и женски род, без обзира на то јесу ли коришћени у мушком или женском роду.

Лијечничко звање и начела обављања лијечничке дјелатности

Члан 4.

Лијечник је здравствени радник са завршеним медицинским факултетом и стеченим називом доктор медицине.

Лијечник је основни и мјеродавни носилац здравствене дјелатности коју обавља поштујући посебно следећа начела:

- 1) стално одржавање и подизање квалитета лијечничких услуга у интересу здравља и друштвеног благостања становништва;
- 2) одржавање и унапређење повјерења између лијечника и пацијента, те чланова његове породице, кроз јачање партнерских односа, на начин и под условима одређеним прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената;
- 3) поштовање права пацијената у складу са прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената;
- 4) независно и професионално дјеловање, те очување и унапређење слободе и угледа лијечничког звања;
- 5) унапређење достојанственог и одговорног професионалног понашања поштовањем у раду прописа из области здравства, правила струке, те кодекса медицинске етике и деонтологије.

Лијечничка дјелатност

Члан 5.

Лијечничка дјелатност је дио здравствене дјелатности од интереса за Федерацију која се обавља на свим нивоима здравствене заштите у складу са прописима о здравственој заштити.

Сврха лијечничке дјелатности из става 1. овог члана је заштита здравља појединца, породице и цијелокупног становништва.

Лијечничка дјелатност обухвата:

1. идентификацију фактора који могу угрозити здравље;
2. разумијевање пацијента, његовог знања и ставова, те показивање емпатије према пацијенту и његовој породици;
3. преглед којим се утврђује постојање или непостојање тјелесних, односно психичких болести, тјелесних оштећења или аномалија;
4. процјену стања из тачке 1. став 3. овог члана помоћу медицинских дијагностичких инструмената, поступака и средстава;
5. лијечење и рехабилитацију;
6. спречавање болести, здравствено васпитање и просвјештавање, а у циљу јачања здравља становништва;
7. прописивање лијекова и медицинских средстава у складу са прописима о лијековима и медицинским средствима;
8. мртвозорништво и обдукцију умрлих лица;
9. издавање лијечничких увјерења, свједочанстава, потврда и мишљења,
10. јавноздравствене активности усмјерене на изучавање, очување и унапређење здравља становништва, као и организације и функционисања здравственог система, и
11. друге радње и активности који проистичу из општих и посебних прописа.

Начин обављања лијечничке дјелатности и начела

Члан 6.

Лијечничка дјелатност организује се на начин да се обезбјеђује приступачна, правична, свеобухватна, квалитетна, континуирана и ефикасна здравствена заштита у складу са територијалном организацијом здравствене заштите и границама материјалних могућности система здравствене заштите.

Члан 7.

У процесу доношења одлука и избора дијагностике и одговарајућег лијечења, лијечник је самосталан у поступању које се мора заснивати на научним сазнањима и стручно доказаним методама које одговарају савременом стандарду струке.

Лијечник је дужан у обављању лијечничке дјелатности посебно:

- поштовати начела обављања лијечничке дјелатности,
- суздржавати се од сваке активности која није спојива с угледом, достојанством и независношћу лијечничког звања.

II - ОРГАНИЗАЦИЈА И ОБАВЉАЊЕ ЛИЈЕЧНИЧКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Организација и обављање лијечничке дјелатности

Члан 8.

Лијечничка дјелатност организује се и проводи у здравственим установама, приватној пракси, у заједници, као и у установама социјалне заштите или установама за извршење кривичних санкција.

Овлашћење за обављање лијечничке дјелатности

Члан 9.

Лијечничку дјелатност обавља само лијечник.

III – УСЛОВИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ЛИЈЕЧНИЧКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ И СТАНДАРД ОБРАЗОВАЊА Општи услови за самостално обављање лијечничке дјелатности

Члан 10.

Општи услови за самостално обављање лијечничке дјелатности су:

- диплома једног од медицинских факултета у Босни и Херцеговини или нострификована диплома иностраног медицинског факултета у складу са прописима о високом образовању;
- положен стручни испит;
- положен специјалистички испит, или субспецијалистички испит за самосталан рад у појединим специјалистичким, односно субспецијалистичким струкама;
- држављанство Босне и Херцеговине;
- лиценца издата од надлежне лијечничке коморе.

Члан 11.

Странци могу самостално обављати лијечничку дјелатност у Федерацији у складу са прописима којима се уређује запошљавање странаца у Федерацији, прописима о кретању и боравку странаца и азилу, прописима о здравственој заштити, као и овим законом.

За самостално обављање лијечничке дјелатности странци морају испунити опште услове предвиђене чланом 10. овог закона, изузев услова из алинеје 2. истог члана уколико странац долази из земаља Европске уније, односно земаља које имају болошки систем образовања и услова из алинеје 4. члана 10. овог закона, као и посебан услов о знању службеног језика који је у употреби на територији Федерације.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана, уколико је странац ангажован по основу рада као консултант, рада на реализацији пројекта значајног за област здравства у Федерацији, кантону односно општини, као и волонтерског рада, а кроз тај рад не обавља непосредну лијечничку дјелатност, није дужан испуњавати услов наведен у алинеји 5. члана 10. овог закона.

Члан 12.

У случајевима ангажовања странаца-лијечника по основу рада као консултанта, рада на реализацији пројекта значајног за област здравства у Федерацији, кантону односно општини, као и волонтерског рада у складу са прописима о кретању и боравку странаца и азилу, прописима о здравственој заштити, као и овом закону, здравствена установа, односно правно лице које ангажује странца-лијечника по наведеним основима дужни су прибавити сагласност Федералног министарства здравства (у даљем тексту: Министарство), односно кантоналног министарства здравства (у даљем тексту: кантонално министарство).

Министарство је задужено за рјешавање захтјева који се односе на давање сагласности за консултантски рад странаца-лијечника у здравственим установама терцијарне здравствене заштите, као и у случају ангажовања странца-лијечника на реализацији пројекта значајног за област здравства у Федерацији, док је кантонално министарство задужено за рјешавање захтјева који се односе на давање сагласности за консултантски рад странаца-лијечника у здравственим установама секундарне здравствене заштите, ангажовање странца-лијечника на реализацији пројекта значајног за област здравства у кантону, односно општини, те волонтерског рада у оквиру хуманитарне организације, удружења грађана или фондације.

Члан 13.

Захтјев за издавање сагласности из става 1. члана 12. овог закона, Министарству, односно кантоналном министарству подноси здравствена установа, односно правно лице које ангажује странца-лијечника.

Уз захтјев из става 1. овог члана се прилаже следећа документација:

- рјешење о регистрацији здравствене установе, односно правног лица које ангажује странца-лијечника издато од надлежног суда или надлежног органа управе;
- основ по којем се тражи ангажовање странца-лијечника;
- доказ о испуњавању општих услова за рад странца-лијечника утврђених чланом 11. овог закона;
- у случају ангажовања странца-лијечника као консултанта назначење стручних и научних квалификација за обављање стручних послова које оправдавају ангажовање странца-лијечника, достава копије уговора или споразум о сарадњи између здравствене установе, односно правног лица које ангажује странца-лијечника и странца-лијечника који садржи податке о времену на које се странац-лијечник ангажује, правима и обавезама уговорних страна, доказ о осигурању од одговорности за штету коју би могли починити странци-лијечници током обављања лијечничке дјелатности у Федерацији;
- у случају ангажовања странца-лијечника по основу пројекта значајног за област здравства у Федерацији, кантону односно општини, доказ да је пројекат од значаја за Федерацију, кантон односно општину, податке о функцији у пројекту и времену ангажовања, доказ о осигурању од одговорности за штету коју би могли починити странци-лијечници током обављања лијечничке дјелатности у Федерацији, кантону односно општини;
- у случају ангажовања странца-лијечника по основу волонтерског рада, доказ о регистрацији хуманитарне организације, удружења грађана или фондације, назначење пројекта хуманитарне организације, удружења грађана или фондације на чијој реализацији се ангажује странац-лијечник, дозволу за реализацију пројекта издану од надлежног тијела у БиХ за хуманитарне организације, потврду о ангажовању странца на реализацији пројекта, уз назнаку врсте послова и времена у којем је потребно његово ангажовање у виду волонтерског рада.

Члан 14.

На основу документованог захтјева из члана 13. овог закона, Министарство, односно кантонално министарство у року од седам дана доноси рјешење којим се даје сагласност за ангажовање странца-лијечника у случајевима из става 1. овог члана или доноси рјешење којим се захтјев одбија уколико је неоснован.

Рјешење Министарства из става 1. овог члана је коначно у управном поступку и против њега може се покренути управни спор у складу са прописима о управним споровима.

Против рјешења кантоналног министарства здравства из става 1. овог члана дозвољена је жалба Министарству у року од 15 дана у складу са прописима о управном поступку.

Рјешење из става 1. овог члана користи се као доказ у регулисању боравка код надлежног органа у складу са прописима о кретању и боравку странаца и азилу.

Члан 15.

Министарство и кантонална министарства воде евиденцију издатих сагласности за ангажовање странаца-лијечника у Федерацији по основима из члана 12. став 1. овог закона.

Члан 16.

Надлежна здравствена инспекција контролише рад ангажованих странаца-лијечника у Федерацији и предузима мјере у складу са прописима о здравственој заштити, као и прописима о инспекцијама у Федерацији.

Стандард образовања

Члан 17.

Лијечници стичу образовање на медицинском факултету у складу са прописима из области образовања и здравствене заштите.

Члан 18.

Лијечници су дужни, након завршеног образовања на медицинском факултету, обавити приправнички стаж и положити стручни испит у складу са посебним прописима о здравственој заштити.

Изузетно од става 1. овог члана, лијечници који су завршили медицински факултет по болоњском процесу, одмах након завршеног образовања могу приступити полагању стручног испита у складу са прописима о здравственој заштити.

Приправнички стаж и положен стручни испит у иностранству признају се на начин и по поступку утврђеним посебним прописима о здравственој заштити.

Лиценца

Члан 19.

Лијечници се, након положеног стручног испита, обавезно уписују код надлежне лијечничке коморе у регистар здравствених радника и тиме стичу право на издавање лиценце.

Лиценцом из става 1. овога члана лијечници стичу право самосталног обављања послова у својој струци.

Лиценца се обнавља периодично у складу са прописима о здравственој заштити и прописима лијечничке коморе.

Члан 20.

Лијечник самостално обавља послове своје професије, само у оквиру свога стручног назива одређеног лиценцом издатом од надлежне коморе.

Изузетно, и ако нема лиценцу, лијечник може обављати своју дјелатност, у следећим случајевима:

- у друштвено кризним ситуацијама или у другим ванредним околностима кад је њено дјеловање неопходно јер је пружање редовне здравствене заштите онемогућено, и
- у хитним случајевима кад би изостанак хитне интервенције и помоћи трајно угрозио здравље или живот пацијента.

Члан 21.

Надлежна лијечничка комора одузима лијечнику лиценцу у случајевима утврђеним посебним прописима о здравственој заштити, као и статутом надлежне лијечничке коморе.

Специјализација и континуирано стручно усавршавање

Члан 22.

Лијечник има право на специјализацију у складу са прописима о здравственој заштити.

Специјализација из става 1. овог члана представља посебан вид организованог стручног усавршавања у циљу оспособљавања за обављање послова и задатака из појединих ужих области медицине.

На специјализације лијечника сходно се примјењују прописи о здравственој заштити.

Члан 23.

Специјализације које су обављене у иностранству признају се на начин и по поступку утврђеном посебним прописом федералног министра који се доноси на основу прописа о здравственој заштити.

Члан 24.

Страни држављани са завршеним медицинским факултетом могу специјализирати под условима и на начин утврђеним за специјализацију страних држављана, у складу са прописима о здравственој заштити.

Члан 25.

Лијечници имају право и обавезу континуираног и трајног стручног усавршавања ради одржавања и унапређења квалитета здравствене заштите.

Континуирано и трајно стручно усавршавање из става 1. овог члана обавља се кроз различите облике стручног усавршавања, а у циљу обезбјеђења и трајног побољшања безбједности и квалитета здравствених услуга које лијечници организују и пружају у оквиру свог стручног назива.

План континуираног усавршавања лијечника, сваке календарске године, доноси здравствена установа, односно приватна пракса у складу са регистрованом дјелатности, као и приоритетима развоја и дио је плана континуираног стручног усавршавања свих здравствених радника у складу са прописима о здравственој заштити.

Здравствене установе и здравствени радници који обављају приватну праксу обезбјеђују запосленим лијечницима континуирано и трајно стручно усавршавање у складу са планом из става 3. овог члана, као и расположивим финансијским средствима за ове намјене у току пословне године.

Члан 26.

Лијечник је дужан усвајати и ширити своја знања, вјештине и ставове из метода и техника побољшања безбједности и квалитета здравствене заштите у складу са одредбама овог закона, као и прописима о здравственој заштити.

Престанак права на обављање лијечничке дјелатности

Члан 27.

Лијечнику престаје право на самостално обављање лијечничке дјелатности ако:

- 1) изгуби БХ држављанство;
- 2) изгуби пословну способност;
- 3) постане трајно здравствено неспособан за обављање лијечничке дјелатности;
- 4) му је изречена мјера забране обављања лијечничке дјелатности;
- 5) је дисциплинском мјером изреченом од надлежне лијечничке коморе изгубио лиценцу, а тиме и право на самостално обављање лијечничке дјелатности.

Изузетно, странцу који обавља лијечничку дјелатност на територији Федерације престаје право обављања лијечничке дјелатности у случајевима наведеним у ставу 1. тач. 2), 3), 4). и 5), као и у случају губљења радне дозволе издате страном држављанину, те укинутом боравку у

Федерацији у складу са прописима о кретању и боравку странаца и азилу.

Недостојност за обављање лијечничке дјелатности

Члан 28.

Лијечник који је правоснажном судском пресудом проглашен кривим за почињење кривичних дјела против здравља људи, кривичних дјела подмићивања и кривичних дјела против службене и друге одговорности утврђеним кривичним прописима Федерације може се, с обзиром на важност и природу угроженог добра или друге посљедице, те с обзиром на околности под којима је радња извршена односно пропуштена, сматрати недостојним за обављање лијечничке дјелатности, о чему одлуку доноси надлежна лијечничка комора.

Лијечнику из става 1. овога члана може бити ускраћено издавање лиценце, односно може му се привремено или трајно одузети лиценца.

Уколико је лијечник правоснажном судском пресудом проглашен кривим за слична кривична дјела, у односу на кривична дјела из става 1. овог члана, од надлежних судова у БиХ, односно иностранству, може му бити ускраћено издавање лиценце, односно може му се привремено или трајно одузети лиценца од надлежне лијечничке коморе у Федерацији.

Недостојност за обављање лијечничке дјелатности из ст. 1. и 3. овог члана, као и у другим случајевима који га чине недостојним за обављање лијечничке дјелатности, те начин и поступак изрицања ове мјере ближе се утврђује статутом лијечничке коморе.

Услови рада лијечника

Члан 29.

На услове рада лијечника у вези са радом и по основу рада примјењују се одредбе посебних прописа о раду, као и одредбе колективног уговора из области здравства, уколико овим законом није другачије одређено.

IV - ЛИЈЕЧНИЧКА КОМОРА

Члан 30.

Ради очувања и заштите интереса своје професије, задовољавања својих стручних и личних потреба, обезбјеђења услова за организован наступ према државним органима, удружењима, здравственим установама, произвођачима и добављачима лијекова и медицинских средстава, као и заштити здравља грађана, лијечници се обавезно удружују у лијечничке коморе, као струковна удружења, а у складу са прописима о здравственој заштити.

Изузетно од става 1. овог члана, чланство у лијечничкој комори добровољно је за лијечнике који:

- не обављају лијечничку дјелатност непосредно (запослени у органима управе, запослени у заводима здравственог осигурања, запослени у производњи и продаји лијекова и медицинских средстава на велико и др.);
- обављају лијечничку дјелатност изван Федерације;
- су незапослени;
- су у пензији.

Члан 31.

На организацију и дјелокруг рада комора из члана 30. овог закона, сходно се примјењују прописи о здравственој заштити, ако овим законом није другачије одређено, као и прописи о равноправности полова.

V - ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЛИЈЕЧНИКА

Права лијечника

Члан 32.

У обављању послова и задатака лијечничке дјелатности, лијечник има сљедећа права:

- право на рад у складу са прописима у области здравства и рада, те материјалним могућностима система здравствене заштите;
- право учествовања, односно одбијања учествовања у научно-истраживачким пројектима;
- право одбијања да уради послове и задатке за које није стручно оспособљен, односно послове и задатке за које не посједује лиценцу;
- право на стручно усавршавање кроз специјализацију, односно континуирано стручно усавршавање које организују надлежне коморе и надлежне здравствене установе у складу са прописима о здравственој заштити;
- право на стицање почасног назива примаријус у складу са прописима о здравственој заштити.

Члан 33.

Послодавци у области здравства дужни су омогућити несметано остваривање права лијечника из члана 32. овог закона, на начин и под условима предвиђеним прописима о здравственој заштити, прописима о здравственом осигурању, прописима о раду, као и прописима из других области који се односе на обављање лијечничке дјелатности.

Коришћење права из става 1. овог члана условљено је испуњавањем обавеза и одговорности лијечника утврђених овим законом, као и прописима из области здравства и прописима из области рада.

Обавезе према пацијенту

Члан 34.

Лијечник ће сматрати добробит пацијента својом првом и основном обавезом.

Лијечник је обавезан свој посао обављати стручно и етички, не искоришћавајући пацијента нити емотивно, нити тјелесно, нити материјално, те поштујући његова права утврђена прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената.

Члан 35.

Лијечник је обавезан преглед и пружање лијечничке дјелатности обављати на начин и под условима утврђеним прописима о здравственој заштити, прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената.

Приликом прегледа и пружања лијечничке дјелатности, при сумњи на запуштање и злостављање дјете и малољетника, односно на насиље у породици, лијечник је дужан упозорити одговорне органе, обазриво чувајући приватност и интерес дјетета, односно жртве насиља у породици, те дјеловати у најбољем интересу дјетета, односно жртве насиља у породици.

Члан 36.

Лијечник је обавезан пацијенту или лицу које пацијент одреди дати потребне информације и обавјештења која су пацијенту потребна како би пацијент донио информисану одлуку да пристане или не пристане на предложено медицинску мјеру.

Лијечник је обавезан информације и обавјештења из става 1. овог члана давати на начин и по поступку утврђеном прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената.

Оцијени ли лијечник да су му током лијечења пацијента потребни стручни савјети других лијечника, може затражити и мишљење другог лијечника, односно предложити сазивање лијечничког конзилијума.

Уколико позвани лијечници за давање стручног савјета из става 3. овог члана одбију дати тражени стручни савјет, односно одбију учествовати у раду лијечничког конзилијума, податак о томе се уписује у медицинску документацију пацијента и без одлагања се о томе обавјештава директор здравствене установе, односно носилац одобрења за приватну праксу код кога је лијечник запослен.

Члан 37.

Ако се пацијент, који је добро упознат са својим стањем, а способан је да самостално одлучује, не понаша сагласно датим упутствима лијечења и превенције болести, односно мјерама прописане терапије, лијечнику је изузетно допуштено пацијенту и одбити даљу здравствену заштиту, изузев хитне медицинске помоћи, као и изузев у случају појаве заразне или психичке болести код пацијента, чије би нелијечење могло угрозити здравље и живот других људи, као и ширу друштвену заједницу у складу са прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената.

Пружање и ускраћивање лијечничке помоћи

Члан 38.

Лијечник је дужан провести потребне мјере превенције, дијагностике, лијечења, односно рехабилитације свим пацијентима којима је он изабрани лијечник или који су упућени од другог лијечника ради пружања здравствене заштите.

У хитним стањима лијечник је дужан пружити помоћ сваком пацијенту, без одлагања, а остале пацијенте дужан је примати према степену медицинског приоритета, односно према листи чекања.

Хитним стањима из става 2. овога члана сматрају се она стања код којих би због непружања лијечничке помоћи могле настати трајне штетне последице по здравље (инвалидност) или по живот пацијента.

Лијечник може одбити пружање лијечничке помоћи пацијенту који му пријети или је према њему, односно другим здравственим радницима физички агресиван, осим у хитним стањима.

У случају из става 4. овога члана, лијечник је дужан пацијенту пружити неопходну хитну лијечничку помоћ, ако му је обезбијеђена заштита полиције или неки други облик заштите.

Члан 39.

Лијечник ће предлагати и проводити само оне дијагностичке поступке који су нужни за поуздану дијагнозу, те само оно лијечење које је у складу с провјереним стандардима савремене медицинске науке.

У свом поступку са пацијентом лијечник је обавезан поступати економично, сагласно рационалној медицинској пракси: непотребне прегледе и лијечење неће проводити, без обзира на то ко сноси трошкове здравствене заштите за пацијента.

Члан 40.

Лијечник није одговоран за спровођење поступака из члана 39. овог закона, у случају када, упркос примјени најбољег знања и вјештина, послодавац није обезбијеђено ординирани лекове, средства, минимално потребни прибор или техничку опрему сагласно минималним стандардима за спровођење успјешне лијечничке дјелатности.

У случају немогућности провођења поступка из става 1. овог члана, лијечник је обавезан одмах усмено и писмено

обавијестити водитеља лијечничког тима, односно директора здравствене установе или носиоца одобрења за приватну праксу, уколико обавља лијечничку дјелатност код носиоца одобрења за приватну праксу, као и пацијента односно лице које пацијент одреди и чланове његове уже породице, законског заступника или старатеља, а у складу са прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената.

Међусобни односи лијечника и пацијената

Члан 41.

Сви поступци медицинске превенције, дијагностике и лијечења морају се планирати и проводити тако да се очува људско достојанство, интегритет лица и права пацијената у складу са прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената, а посебно право на информисаност, обавијештеност и учествовање у лијечењу, као и право на самоодлучивање и пристанак.

Лијечник је дужан у односу према пацијентима поступати примјењујући и поштујући одредбе прописа о правима, обавезама и одговорностима пацијената, посебно одредбе о одржавању и унапређењу повјерења између лијечника и пацијента, те чланова његове породице, кроз јачање партнерских односа.

Лијечничка тајна

Члан 42.

Све што сазна о здравственом стању пацијента, лијечник мора чувати као професионалну тајну и не смије је одати.

Изузетно, ради здравствене заштите пацијента или његове околине, лијечник може дати информације и обавјештења о здравственом стању пацијента уз одобрење пацијента, родитеља или законског заступника за малолетног пацијента, односно староца за пунолетног пацијента лишеног пословне способности на начин и под условима утврђеним прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената.

Дужности чувања професионалне тајне лијечника, примјењују се и у случајевима када буду позвани у својству свједока у кривичном и парничном поступку, на начин и под условима предвиђеним прописима о кривичном поступку, као и прописима о парничном поступку.

На обавезу чувања професионалне тајне из става 1. овог члана примјењују се и одредбе прописа о правима, обавезама и одговорностима пацијената којима се уређује право пацијента на тајност података, као и прописи надлежне лијечничке коморе.

Обавеза пријављивања

Члан 43.

Лијечник је обавезан поднијети пријаву полицији или другом надлежном државном органу када током обављања лијечничке дјелатности посумња да је смрт или тјелесна озледа пацијента настала насилним путем, у складу са одредбама прописа о кривичном поступку.

Лијечник је пријаву из става 1. овог члана обавезан поднијети и када посумња да:

- је дјетету, малолетном, односно немоћном лицу здравствено стање угрожено због грубог занемаривања функција збрињавања, односно запуштања и злостављања од лица које је дужно да се стара о њему,
- постоје знакови било којег вида злостављања од члана породице или другог лица.

Вођење и чување медицинске документације

Члан 44.

Лијечник је обавезан водити тачну, исцрпну и датирану медицинску документацију у складу са прописима о здравственој заштити, као и прописима о евиденцијама у области здравства која у сваком тренутку може пружити довољне податке о здравственом стању пацијента и његовом лијечењу.

Лијечник је обавезан документацију из става 1. овог члана на захтјев предочити министарству здравства, органима државне управе, заводима здравственог осигурања, инспекцији, суду, лијечничкој комори у складу са посебним прописима.

Лијечник је обавезан на захтјев дати на увид пацијенту сву медицинску документацију која се односи на дијагностику и лијечење његове болести, а сагласно прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената којима се уређује остваривање права пацијента на увид у медицинску документацију.

Лијечник или одговорно лице здравствене установе или друго правно лице у оквиру којег се обавља здравствена дјелатност, као и приватна пракса обавезни су чувати податке о амбулантном лијечењу пацијента десет година након завршетка коначног пружања услуга, а након тог рока обавезни су поступити према прописима о евиденцијама у области здравства.

Када овлашћено лице у складу са посебним законом преузме медицинску документацију обавезно је издати лијечнику, одговорном лицу здравствене установе, односно правном лицу у оквиру којег се обавља здравствена дјелатност, службену потписану потврду о преузимању са пописом преузете документације.

Лијечничка увјерења

Члан 45.

Лијечник је овлашћен издавати лијечничка увјерења само након лијечничког прегледа и увида у постојећу медицинску документацију лица за које се издаје лијечничко увјерење и након тачно утврђених чињеница које треба потврдити у лијечничком увјерењу, према свом најбољем знању и савјести.

Пренос медицинске документације

Члан 46.

У случају пресељења пацијента, односно ако пацијент изабере другог лијечника, лијечник, здравствена установа, односно друго правно лице у оквиру којег се обавља здравствена дјелатност, као и приватна пракса обавезни су новоизабраном лијечнику предати сву медицинску документацију о пацијенту, те у складу са прописима о евиденцијама у области здравства похранити потписану изјаву о преузетој медицинској документацији.

Изузетно од става 1. овог члана, у случају пресељења пацијента у други кантон, ентитет, Дистрикт Брчко или у иностранство, медицинска документација се предаје пацијенту који је дужан потписати изјаву о преузимању медицинске документације.

Изјава из става 2. овог члана се похрањује у архиву здравствене установе или приватне праксе, те се чува на начин и у роковима предвиђеним прописима о евиденцијама у области здравства.

Обавеза обавјештавања другог лијечника

Члан 47.

Када лијечник упућује пацијента другом лијечнику или у другу здравствену установу, односно друго правно лице у оквиру којег се обавља здравствена дјелатност или приватна

пракса, а који би због свог стања или понашања могао угрозити здравље, односно живот лијечника, других здравствених радника или других пацијената, обавезан их је о томе благовремено обавијестити телефоном, електронским путем или на други одговарајући начин.

Обавезе лијечника из посебних области Планирање породице и регулација људске плодности

Члан 48.

Обавеза је лијечника да прихваћене савремене поступке антенаталне и постнаталне заштите примјењује да би помогао планирање породице, рађање, раст и развој здравог дјетета.

У планирању породице, лијечник ће савјетовати природне методе планирања породице, а затим оне методе планирања породице које су у складу са медицинским спознајама и моралним стајалиштима жене и мушкарца.

Методе планирања породице засноване на медицински потпомогнутој оплодни ближе се уређују посебним прописом из ове области.

Умирући пацијент

Члан 49.

Спречавање и олакшавање патње и боли једна је од основних обавеза лијечника која се проводи на начин и под условима утврђеним прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената, као и прописима о здравственој заштити.

Трансплантација ткива и органа у сврху лијечења

Члан 50.

У случају мождане смрти, у складу са прописима о трансплантацији органа и ткива у сврху лијечења, лијечник може у оквиру позитивних прописа одржавати живот органа и ткива који се могу искористити ради лијечења других пацијената, односно поступати на начин и под условима утврђеним тим прописима.

Медицинска и научна истраживања

Члан 51.

Приликом обављања медицинских и научних истраживања над пацијентом, као и клиничким испитивањем лијекова и медицинских средстава, односно укључивања пацијента у медицинску наставу, лијечник је обавезан придржавати се међународних прописа из те области, прописа о правима, обавезама и одговорностима пацијената, као и прописа о лијековима и медицинским средствима.

Лијечник који обавља истраживања, односно медицинску наставу из става 1. овог члана, мора бити стручно образован и оспособљен.

Однос лијечника према лицима са душевним сметњама

Члан 52.

Лијечник је обавезан у поступању према лицима са душевним сметњама чувати права ових пацијената у тјелесном и душевном погледу и пазити на њихово лично достојанство поштујући прописе о заштити лица са душевним сметњама.

Односи према другом лијечнику и здравственом особљу, комори, као и појединцима, установама и привредним друштвима

Члан 53.

Лијечник је својим понашањем и поступком обавезан поштовати част, достојанство и углед другог лијечника, као и другог здравственог особља, уважавајући њихову стручност.

У случају да други лијечник, односно друго здравствено особље укључено у третман пацијента, затражи од

лијечника стручни савјет и/или помоћ, било директно или путем информационог система, лијечник их је обавезан здржити у складу са својим најбољем знањем и у корист пацијента.

Сараднике или друго здравствено особље лијечник ће упозоравати на учињене пропусте тако да неће повриједити њихово људско достојанство, али никад пред пацијентом или његовом породицом.

У случају да лијечник дозна о неодговарајућем поступку колеге у етичком или медицинском погледу, о томе неће расправљати са пацијентом, са његовом породицом или другим колегама, а нити ће такав поступак открити у средствима јавног информисања, већ ће своја сазнања упутити водитељу лијечничког тима, односно директору здравствене установе, носиоцу одобрења за приватну праксу код којег је лијечник запослен, надлежној лијечничкој комори и њеним органима.

У случају из става 4. овог члана обавеза је директора здравствене установе, односно носиоца одобрења за приватну праксу код којег је лијечник запослен, те надлежне лијечничке коморе, да испитају све наводе и чињенице пријављеног случаја, те предузму мјере у складу са прописима о здравственој заштити, као и прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената.

Уколико пријављени случај из става 4. овог члана има обилежје кривичног дјела или изискује наплату материјалне штете на терет лијечника, односно здравствене установе или приватне праксе, директор здравствене установе, носилац одобрења за приватну праксу код којег је лијечник запослен дужни су без одлагања обавијестити надлежне органе у смислу прописа о кривичном поступку, односно прописа о парничном поступку.

Након проведеног поступка из ст. 4. и 5. овог члана, директор здравствене установе, односно носилац одобрења за приватну праксу код којег је лијечник запослен, те надлежна лијечничка комора, дужни су о предузетим мјерама без одлагања обавијестити пацијента, односно чланове његове породице, а најкасније у року од седам дана од дана предузетих мјера.

Члан 54.

Лијечнику није дозвољено сарађивати са појединцима, установама или привредним друштвима који злоупотребавају повјерење јавности заступајући непровјерене ствари и поступке намијењене лијечењу, чувању и унапређењу здравља.

Обавеза лијечника у ванредним ситуацијама

Члан 55.

У случајевима природних и других несрећа, када се прогласи стање природне и друге несреће од надлежног органа општине, кантона, Федерације лијечници су дужни обављати послове и задатке свог стручног звања извршавањем наредби надлежних штабова цивилне заштите, у складу са прописима о здравственој заштити, као и прописима о заштити и спасавању људи и материјалних добара од природних и других несрећа.

У случајевима већих инцидентних ситуација, када још није проглашено стање природне и друге несреће лијечници су дужни извршавати наредбе формираних кризних штабова надлежних министарстава здравства у складу са прописима о здравственој заштити.

Већа инцидентна ситуација из става 2. овог члана је било који догађај који представља озбиљну пријетњу здрављу људи у одређеној заједници, те узрокује или би могао узроковати такав број или врсту жртава које није могуће збринути редовном организацијом рада здравствених

установа и приватних здравствених радника, а у смислу прописа о здравственој заштити.

Волонтерски рад лијечника

Члан 56.

Лијечник може обављати лијечничку дјелатност и без наплате, волонтерским радом у хуманитарним организацијама, удружењима грађана и фондацијама.

Обављање дјелатности из става 1. овога члана лијечник мора пријавити лијечничкој комори ради евидентирања у регистрима и евиденцијама лијечничке коморе.

Уколико странац-лијечник обавља волонтерски рад у хуманитарној организацији, удружењима грађана или фондацијама дужан је испунити опште услове из овог закона за обављање лијечничке дјелатности, као и прописа из здравствене заштите, услове из прописа о кретању и боравку странаца и азилу, што укључује и прибављање сагласности од Министарства, а у смислу члана 12. овог закона.

VI - КОНТРОЛА БЕЗБЈЕДНОСТИ И КВАЛИТЕТЕ ЗДРАВСТВЕНИХ УСЛУГА

Члан 57.

Лијечници су дужни учествовати у успостављању, развијању и одржавању система побољшања квалитета и безбједности здравствених услуга, те раду комисија за побољшање квалитета и безбједности здравствених услуга здравствене установе, односно приватне праксе у којој су запослени, на основу стручних стандарда лијечничке дјелатности, као и посебних прописа о систему побољшања квалитета, безбједности и о акредитацији у здравству.

Члан 58.

Лијечници су дужни учествовати и у контроли квалитете лијечничке дјелатности. Контролу квалитете из става 1. овог члана проводи лијечник са додатном едукацијом из области контроле квалитета.

Едукацију из става 2. овог члана обавља Агенција за квалитет и акредитацију у здравству у Федерацији Босне и Херцеговине (у даљем тексту: АКАЗ) у складу са посебним прописом о систему побољшања квалитета, безбједности и о акредитацији у здравству.

Члан 59.

У циљу осигурања безбједности и квалитета здравствених услуга, лијечничка комора сарађује са кантоналним и федералним здравственим инспекцијама у области здравствено-инспекцијског надзора, АКАЗ-ом, надлежним министарствима здравства, надлежним заводима здравственог осигурања, и то у области обављања лијечничког звања од својих чланова.

Члан 60.

Обавеза је инспекција и органа из члана 59. овог закона, да уважавају стручне ставове и мишљења лијечничких комора, као и лијечника у обављању лијечничке дјелатности.

VII - ЗДРАВСТВЕНО ИНСПЕКЦИЈСКИ НАДЗОР

Члан 61.

Здравствено инспекцијски надзор над провођењем овог закона проводи кантонална и Федерална здравствена инспекција, у складу са прописима о здравственој заштити, као и прописима о инспекцијама у Федерацији.

VIII - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 62.

Новчаном казном у износу од 250,00 КМ до 1.500,00 КМ биће кажњен за прекршај лијечник, ако:

- 1) обавља лијечничку дјелатност изван обима одређеног лиценцом (члан 20. овог закона);

- 2) не испуњава обавезе према пацијенту на начин и под условима прописаним чл. 34., 35., 36. и 37. овог закона;
- 3) ускрати пружити лијечничку помоћ (члан 38. овог закона);
- 4) проводи дијагностичке поступке супротно члану 39. овог закона;
- 5) не поштује обавезу чувања лијечничке тајне (члан 42. овог закона);
- 6) не изврши обавезу пријављивања (члан 43. овог закона);
- 7) не води и не чува медицинску документацију у складу са чланом 44. овог закона;
- 8) изда лијечничко увјерење супротно члану 45. овог закона;
- 9) не преда новозабраном лијечнику сву медицинску документацију о пацијенту и похрани потписану изјаву о преузетој медицинској документацији у складу са чланом 46. став 1. овог закона;
- 10) не испуни обавезу обавјештавања другог лијечника из члана 47. овог закона;
- 11) не испуњава обавезе из посебних области утврђених чл. од 48. до 56. овог закона.

Члан 63.

На лијечника који почини прекршај из члана 62. тач. 2., 5., 7. и 11. овог закона, сходно се примјењују казнене одредбе утврђене прописом о здравственој заштити, а које уређују исто питање.

Члан 64.

Новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 5.000,00 КМ биће кажњена за прекршај здравствена установа, односно друго правно лице које ангажује странац-лијечника ако не поступи у складу са чланом 12. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана биће кажњено новчаном казном у износу од 250,00 КМ до 1.800,00 КМ и одговорно лице у правном лицу.

Члан 65.

Новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 5.000,00 КМ биће кажњена за прекршај здравствена установа, односно друго правно лице ако онемогућава несметано остваривање права лијечника у складу са чланом 33. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана биће кажњено новчаном казном у износу од 250,00 КМ до 1.800,00 КМ и одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. овог члана биће кажњен новчаном казном у износу од 250,00 КМ до 1.200,00 КМ и носилац одобрења за приватну праксу.

Члан 66.

Новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 5.000,00 КМ биће кажњена за прекршај здравствена установа, односно друго правно лице које обавља здравствену дјелатност, ако не поступи у складу са чланом 46. став 1. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана биће кажњено новчаном казном у износу од 250,00 КМ до 1.800,00 КМ и одговорно лице у правном лицу.

За прекршај из става 1. овог члана биће кажњен новчаном казном у износу од 250,00 КМ до 1.200,00 КМ и носилац одобрења за приватну праксу.

IX - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 67.**

На појам, организацију и услове обављања лијечничког звања, те дјеловање лијечника, поред одредби овог закона и прописа донесених на основу овог закона, сходно се примјењују прописи о здравственој заштити, прописи о здравственом осигурању, прописи о правима, обавезама и одговорностима пацијената, прописи о лијековима и медицинским средствима, прописи о апотекарској дјелатности, прописи о заштити становништва од заразних болести, прописи о заштити лица са душевним сметњама, прописи о трансплантацији органа и ткива у сврху лијечења, прописи о крви и крвним састојцима, прописи о систему побољшања квалитете, безбједности и о акредитацији у здравству, ако овим законом није другачије одређено.

Члан 68.

Лијечничке коморе обавезне су ускладити статуте са одредбама овог закона у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 69.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Председавајући Дома народа Парламента Федерације БиХ Радоје Видовић, с. р.	Председавајући Представничког дома Парламента Федерације БиХ Фехим Шкаљић, с. р.
--	--

На основу члана IV.B.7. а)(IV) Устава Федерације Босне и Херцеговине, donosim

**UKAZ
O PROGLAŠENJU ZAKONA O LIJEČNIŠTVU**

Proglašava se Zakon o liječništvu koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Predstavničkog doma od 28.11.2012. godine i na sjednici Doma naroda od 16.05.2013. godine.

Број 01-02-652-02/13
09. јула 2013. године
Сарајево

Предсједник
Živko Budimir, s. r.

**ZAKON
O LIJEČNIŠTVU**

I. OSNOVNE ODREDBE**Члан 1.**

Овим законом уређује се појам, организација и увјети за обављање лијечничког звања, дјеловање лијечника као основног, самосталног и одговорног носиоца здравствене дјелатности која је од посебног интереса за Федерацију Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Федерација) и која осигурава здравствену заштиту сваком појединцу и cjelokupnom становништву Федерације, као и права, обавезе и одговорности лијечника.

Члан 2.

Забранjuje се сваки вид дискриминације на основу расе, боје коже, пола, језика, религије или вјеровања, политичких и других увјерења, националног и социјалног поријекла приликом обављања радњи на основу овог закона и прописа донесених на основу овог закона.

Забранjuje се дискриминација лијечника с обзиrom на мјесто обављања лијечничких дјелатности било у јавном или у приватном здравственом сектору.

Члан 3.

Изрази који имају родно значење а користе се у овом закону и прописима који се доносе на основу овог закона обухватају на једнак начин мушки и женски род, без обзира на то јесу ли коришћени у мушком или женском роду.

Лијечничко звање и принципи обављања лијечничке дјелатности**Члан 4.**

Лијечник је здравствени радник са завршеним медицинским факултетом и стеченим називом доктор медицине.

Лијечник је основни и мјеродаvни носилац здравствене дјелатности коју обавља поштујући посебно слjedeће принципе:

- 1) стално одржавање и подизање квалитета лијечничких услуга у интересу здравља и друштвеног благостања становништва;
- 2) одржавање и унапређење повјерења између лијечника и пацијента, те чланова његове породице путем jaчања partnerskih односа на начин и под uvjetima одређеним прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената;
- 3) поштовање права пацијената у складу са прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената;
- 4) независно и професионално дјеловање, те очување и унапређење слободe и угледа лијечничког звања;
- 5) унапређење достојанственог и одговорног професионалног понашања поштовањем у раду прописа из области здравства, правила струке, те кодекса медицинске етике и деонтологије.

Лијечничка дјелатност**Члан 5.**

Лијечничка дјелатност је dio здравствене дјелатности од интереса за Федерацију која се обавља на свим нивоима здравствене заштите у складу са прописима о здравственој заштити.

Сврха лијечничке дјелатности из става 1. овог члана је заштита здравља појединца, породице и cjelokupног становништва.

Лијечничка дјелатност обухвата:

1. идентификацију фактора који могу угрозити здравље;
2. разумијевање пацијента, његовог знања и ставова, те показивање емпатије према пацијенту и његовој породици;
3. преглед којим се утврђује постојање или непостојање тјelesних, односно психичких болести, тјelesних оштећења или anomalija;
4. процјену стања из тачке 1. став 3. овог члана помоћу медицинских дијагностичких instrumenata, postupaka и sredstava;
5. лијечење и rehabilitацију;
6. спречавање болести, здравствени одгој и проsvјeцивање са циљем jaчања здравља становништва;
7. propisivanje лијекова и медицинских sredstava у складу са прописима о лијековима и медицинским средствима;
8. mртвозornиштво и obдукцију умрлих osoba;
9. издавање лијечничких увјерења, svјedodžbi, potvrda и mišljenja,
10. javно-zdravствене активности усмјерене на изуцавање, очување и унапређење здравља становништва, као и организацију и функционирање здравственог система, и
11. друге радње и активности које произлазе из опћих и посебних прописа.

Наћин обављања лијечничке дјелатности и принципи**Члан 6.**

Лијечничка дјелатност организира се на начин да се осигура приступаћна, прaviћна, sveobuhvatна, квалитетна, континуирана и ефикасна здравствена заштита у складу са територијалном

organizacijom zdravstvene zaštite i granicama materijalnih mogućnosti sistema zdravstvene zaštite.

Član 7.

U procesu donošenja odluka i izbora dijagnostike i odgovarajućeg liječenja, liječnik je samostalan u postupanju koje se mora zasnivati na naučnim saznanjima i stručno dokazanim metodama koje odgovaraju savremenom standardu struke.

Liječnik je dužan u obavljanju liječničke djelatnosti posebno:

- poštivati principe obavljanja liječničke djelatnosti,
- suzdržavati se od svake aktivnosti koja nije spojiva sa ugledom, dostojanstvom i nezavisnošću liječničkog zvanja.

II. ORGANIZACIJA I OBAVLJANJE LIJEČNIČKE DJELATNOSTI

Organizacija i obavljanje liječničke djelatnosti

Član 8.

Liječnička djelatnost se organizira i provodi u zdravstvenim ustanovama, privatnoj praksi, u zajednici, kao i u ustanovama socijalne zaštite ili ustanovama za izvršenje krivičnih sankcija.

Ovlaštenje za obavljanje liječničke djelatnosti

Član 9.

Liječničku djelatnost obavlja samo liječnik.

III. UVJETI ZA OBAVLJANJE LIJEČNIČKE DJELATNOSTI I STANDARD OBRAZOVANJA

Opći uvjeti za samostalno obavljanje liječničke djelatnosti

Član 10.

Opći uvjeti za samostalno obavljanje liječničke djelatnosti su:

- diploma jednog od medicinskih fakulteta u Bosni i Hercegovini ili nostrificirana diploma inozemnog medicinskog fakulteta u skladu sa propisima o visokom obrazovanju,
- položen stručni ispit,
- položen specijalistički ispit, ili subspecijalistički ispit za samostalan rad u pojedinim specijalističkim, odnosno subspecijalističkim strukama,
- državljanstvo Bosne i Hercegovine,
- licenca izdata od nadležne liječničke komore.

Član 11.

Stranci mogu samostalno obavljati liječničku djelatnost u Federaciji u skladu sa propisima kojima se uređuje upošljavanje stranaca u Federaciji, propisima o kretanju i boravku stranaca i azilu, propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i ovim zakonom.

Za samostalno obavljanje liječničke djelatnosti stranci moraju ispuniti opće uvjete predviđene članom 10. ovog zakona, izuzev uvjeta iz alineje 2. istog člana ukoliko stranac dolazi iz zemalja Evropske unije, odnosno zemalja koje imaju bolonjski sistem obrazovanja i uvjeta iz alineje 4. člana 10. ovog zakona, kao i poseban uvjet o znanju službenog jezika koji je u upotrebi na teritoriji Federacije.

Izuzetno od odredbe stava 2. ovog člana, ukoliko je stranac angažiran na osnovu rada kao konsultant, rada na realizaciji projekta značajnog za oblast zdravstva u Federaciji, kantonu odnosno općini, kao i volonterskog rada, a putem tog rada ne obavlja neposrednu liječničku djelatnost nije dužan ispunjavati uvjet naveden u alineji 5. člana 10. ovog zakona.

Član 12.

U slučajevima angažiranja stranaca-liječnika na osnovu rada kao konsultanta, rada na realizaciji projekta značajnog za oblast zdravstva u Federaciji, kantonu odnosno općini, kao i volonterskog rada u skladu sa propisima o kretanju i boravku stranaca i azilu, propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i ovom

zakonu, zdravstvena ustanova, odnosno pravno lice koje angažira stranca-liječnika prema navedenim osnovima dužno je pribaviti saglasnost Federalnog ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), odnosno kantonalnog ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo).

Ministarstvo je zaduženo za rješavanje zahtjeva koji se odnose na davanje saglasnosti za konsultantski rad stranaca-liječnika u zdravstvenim ustanovama tercijarne zdravstvene zaštite kao i u slučaju angažiranja stranaca-liječnika na realizaciji projekta značajnog za oblast zdravstva u Federaciji, dok je kantonalno ministarstvo zaduženo za rješavanje zahtjeva koji se odnose na davanje saglasnosti za konsultantski rad stranaca-liječnika u zdravstvenim ustanovama sekundarne zdravstvene zaštite, angažiranje stranaca-liječnika na realizaciji projekta značajnog za oblast zdravstva u kantonu, odnosno općini, te volonterskog rada u okviru humanitarne organizacije, udruženja građana ili fondacije.

Član 13.

Zahtjev za izdavanje saglasnosti iz stava 1. člana 12. ovog zakona Ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu podnosi zdravstvena ustanova, odnosno pravno lice koje angažira stranca-liječnika.

Uz zahtjev iz stava 1. ovog člana prilaže se sljedeća dokumentacija:

- rješenje o registraciji zdravstvene ustanove, odnosno pravnog lica koje angažira stranca-liječnika izdato od nadležnog suda ili nadležnog organa uprave,
- osnov prema kojem se traži angažiranje stranaca-liječnika,
- dokaz o ispunjavanju općih uvjeta za rad stranaca-liječnika utvrđenih članom 11. ovog zakona,
- u slučaju angažiranja stranaca-liječnika kao konsultanta naznačenje stručnih i naučnih kvalifikacija za obavljanje stručnih poslova koje opravdavaju angažiranje stranaca-liječnika, dostava kopije ugovora ili sporazum o saradnji između zdravstvene ustanove, odnosno pravnog lica koje angažira stranca-liječnika i stranaca-liječnika koji sadrži podatke o vremenskom periodu na koji se stranac-liječnik angažira, pravima i obavezama ugovornih strana, dokaz o osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi mogli počinuti stranci-liječnici tokom obavljanja liječničke djelatnosti u Federaciji,
- u slučaju angažiranja stranaca-liječnika na osnovu projekta značajnog za oblast zdravstva u Federaciji, kantonu odnosno općini dokaz da je projekt od značaja za Federaciju, kanton odnosno općinu, podatke o funkciji u projektu i vremenu angažiranja, dokaz o osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi mogli počinuti stranci-liječnici tokom obavljanja liječničke djelatnosti u Federaciji, kantonu odnosno općini,
- u slučaju angažiranja stranaca-liječnika na osnovu volonterskog rada dokaz o registraciji humanitarne organizacije, udruženja građana ili fondacije, naznačenje projekta humanitarne organizacije, udruženja građana ili fondacije na čijoj realizaciji se angažira stranac-liječnik, dozvolu za realizaciju projekta izdato od nadležnog tijela u Bosni i Hercegovini za humanitarne organizacije, potvrdu o angažiranju stranca na realizaciji projekta, uz naznaku vrste poslova i vremena u kojem je potrebno njegovo angažiranje u vidu volonterskog rada.

Član 14.

Na osnovu dokumentiranog zahtjeva iz člana 13. ovog zakona, Ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo u roku od

sedam dana donosi rješenje kojim se daje saglasnost za angažiranje stranca-lijecnika u slucajevima iz stava 1. ovog člana ili donosi rješenje kojim se zahtjev odbija ukoliko je neosnovan.

Rješenje Ministarstva iz stava 1. ovog člana je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor u skladu sa propisima o upravnim sporovima.

Protiv rješenja kantonalnog ministarstva zdravstva iz stava 1. ovog člana dozvoljena je žalba Ministarstvu u roku od 15 dana u skladu sa propisima o upravnom postupku.

Rješenje iz stava 1. ovog člana koristi se kao dokaz u reguliranju boravka kod nadležnog organa u skladu sa propisima o kretanju i boravku stranaca i azilu.

Član 15.

Ministarstvo i kantonalna ministarstva vode evidenciju izdatih saglasnosti za angažiranje stranaca-lijecnika u Federaciji po osnovima iz člana 12. stav 1. ovog zakona.

Član 16.

Nadležna zdravstvena inspekcija kontrolira rad angažiranih stranaca-lijecnika u Federaciji i poduzima mjere u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i propisima o inspekcijama u Federaciji.

Standard obrazovanja

Član 17.

Liječnici stiču obrazovanje na medicinskom fakultetu u skladu sa propisima iz oblasti obrazovanja i zdravstvene zaštite.

Član 18.

Liječnici su dužni nakon završenog obrazovanja na medicinskom fakultetu obaviti pripravnčki staž i položiti stručni ispit u skladu sa posebnim propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, liječnici koji su završili medicinski fakultet po bolonjskom procesu odmah nakon završenog obrazovanja mogu pristupiti polaganju stručnog ispita u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Pripravnčki staž i položen stručni ispit u inozemstvu priznaju se na način i po postupku utvrđenim posebnim propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Licenca

Član 19.

Liječnici se nakon položenog stručnog ispita obavezno upisuju kod nadležne liječničke komore u registar zdravstvenih radnika i time stiču pravo na izdavanje licence.

Licencom iz stava 1. ovog člana liječnici stiču pravo samostalnog obavljanja poslova u svojoj struci.

Licenca se obnavlja periodično u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti i propisima liječničke komore.

Član 20.

Liječnik samostalno obavlja poslove svoje profesije samo u okviru svog stručnog naziva određenog licencom izdatom od nadležne komore.

Izuzetno, i ako nema licencu liječnik može obavljati svoju djelatnost u sljedećim slucajevima:

- u društveno kriznim situacijama ili u drugim vanrednim okolnostima kada je njeno djelovanje neophodno jer je pružanje redovne zdravstvene zaštite onemogućeno, i
- u hitnim slucajevima kad bi izostanak hitne intervencije i pomoći trajno ugrozio zdravlje ili život pacijenta.

Član 21.

Nadležna liječnička komora oduzima liječniku licencu u slucajevima utvrđenim posebnim propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i statutom nadležne liječničke komore.

Specijalizacija i kontinuirano stručno usavršavanje

Član 22.

Liječnik ima pravo na specijalizaciju u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Specijalizacija iz stava 1. ovog člana predstavlja poseban vid organiziranog stručnog usavršavanja sa ciljem osposobljavanja za obavljanje poslova i zadataka iz pojedinih užih oblasti medicine.

Na specijalizacije liječnika shodno se primjenjuju propisi o zdravstvenoj zaštiti.

Član 23.

Specijalizacije koje su obavljene u inozemstvu priznaju se na način i po postupku utvrđenom posebnim propisom federalnog ministra koji se donosi na osnovu propisa o zdravstvenoj zaštiti.

Član 24.

Strani državljani sa završenim medicinskim fakultetom mogu specijalizirati pod uvjetima i na način utvrđen za specijalizaciju stranih državljana u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Član 25.

Liječnici imaju pravo i obavezu kontinuiranog i trajnog stručnog usavršavanja radi održavanja i unapređenja kvaliteta zdravstvene zaštite.

Kontinuirano i trajno stručno usavršavanje iz stava 1. ovog člana obavlja se putem različitih oblika stručnog usavršavanja, a sa ciljem osiguranja i trajnog poboljšanja sigurnosti i kvaliteta zdravstvenih usluga koje liječnici organiziraju i pružaju u okviru svog stručnog naziva.

Plan kontinuiranog usavršavanja liječnika svake kalendarske godine donosi zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa u skladu sa registriranom djelatnošću, kao i prioritetima razvoja i dio je plana kontinuiranog stručnog usavršavanja svih zdravstvenih radnika u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti. Zdravstvene ustanove i zdravstveni radnici koji obavljaju privatnu praksu osiguravaju uposlenim liječnicima kontinuirano i trajno stručno usavršavanje u skladu sa planom iz stava 3. ovog člana, kao i raspoloživim finansijskim sredstvima za ove namjene u toku poslovne godine.

Član 26.

Liječnik je dužan usvajati i širiti svoja znanja, vještine i stavove iz metoda i tehnika poboljšanja sigurnosti i kvaliteta zdravstvene zaštite u skladu sa odredbama ovog zakona, kao i propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Prestanak prava na obavljanje liječničke djelatnosti

Član 27.

Liječniku prestaje pravo na samostalno obavljanje liječničke djelatnosti ako:

- 1) izgubi bh. državljanstvo;
- 2) izgubi poslovnu sposobnost;
- 3) postane trajno zdravstveno nesposoban za obavljanje liječničke djelatnosti;
- 4) izrečena mu je mjera zabrane obavljanja liječničke djelatnosti;
- 5) disciplinskom mjerom izrečenom od nadležne liječničke komore izgubio je licencu, a time i pravo na samostalno obavljanje liječničke djelatnosti.

Izuzetno, strancu koji obavlja liječničku djelatnost na teritoriji Federacije prestaje pravo obavljanja liječničke djelatnosti u slucajevima navedenim u stavu 1. tač. 2), 3), 4) i 5), kao i u slucaju gubljenja radne dozvole izdate stranom državljaninu, te ukinutog boravka u Federaciji u skladu sa propisima o kretanju i boravku stranaca i azilu.

Nedostojnost za obavljanje liječničke djelatnosti

Član 28.

Liječnik koji je pravomoćnom sudskom presudom proglašen krivim za počinjenje krivičnih djela protiv zdravlja ljudi, krivičnih djela podmićivanja i krivičnih djela protiv službene i druge odgovornosti utvrđenih krivičnim propisima Federacije može se, s obzirom na važnost i prirodu ugroženog dobra ili druge posljedice, te s obzirom na okolnosti pod kojima je radnja izvršena, odnosno propuštena, smatrati nedostojnim za obavljanje liječničke djelatnosti o čemu odluku donosi nadležna liječnička komora.

Liječniku iz stava 1. ovog člana može biti uskraćeno izdavanje licence, odnosno može mu se privremeno ili trajno oduzeti licenca.

Ukoliko je liječnik pravomoćnom sudskom presudom proglašen krivim za slična krivična djela u odnosu na krivična djela iz stava 1. ovog člana, od nadležnih sudova u Bosni i Hercegovini, odnosno inozemstvu može mu biti uskraćeno izdavanje licence, odnosno može mu se privremeno ili trajno oduzeti licenca od nadležne liječničke komore u Federaciji.

Nedostojnost za obavljanje liječničke djelatnosti iz st. 1. i 3. ovog člana, kao i u drugim slučajevima koji ga čine nedostojnim za obavljanje liječničke djelatnosti, te način i postupak izricanja ove mjere bliže se utvrđuju statutom liječničke komore.

Uvjeti rada liječnika

Član 29.

Na uvjete rada liječnika u vezi sa radom i na osnovu rada primjenjuju se odredbe posebnih propisa o radu, kao i odredbe kolektivnog ugovora iz oblasti zdravstva, ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno.

IV. LIJEČNIČKA KOMORA

Član 30.

Radi očuvanja i zaštite interesa svoje profesije, zadovoljavanja svojih stručnih i osobnih potreba, osiguravanja uvjeta za organiziran nastup prema državnim organima, udruženjima, zdravstvenim ustanovama, proizvođačima i dobavljačima lijekova i medicinskih sredstava, kao i zaštiti zdravlja građana, liječnici se obavezno udružuju u liječničke komore kao strukovna udruženja u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, članstvo u liječničkoj komori dobrovoljno je za liječnike koji:

- ne obavljaju liječničku djelatnost neposredno (uposleni u organima uprave, u zavodima zdravstvenog osiguranja, u proizvodnji i prodaji lijekova i medicinskih sredstava na veliko i dr.),
- obavljaju liječničku djelatnost izvan Federacije,
- su neuposleni,
- u penziji su.

Član 31.

Na organizaciju i djelokrug rada komora iz člana 30. ovog zakona shodno se primjenjuju propisi o zdravstvenoj zaštiti, ako ovim zakonom nije drugačije određeno, kao i propisi o ravnopravnosti spolova.

V. PRAVA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI LIJEČNIKA Prava liječnika

Član 32.

U obavljanju poslova i zadataka liječničke djelatnosti liječnik ima sljedeća prava:

- pravo na rad u skladu sa propisima u oblasti zdravstva i rada, te materijalnim mogućnostima sistema zdravstvene zaštite,
- pravo učestvovanja, odnosno odbijanja učestvovanja u naučno-istraživačkim projektima,

- pravo odbijanja da uradi poslove i zadatke za koje nije stručno osposobljen, odnosno poslove i zadatke za koje ne posjeduje licencu,
- pravo na stručno usavršavanje putem specijalizacije, odnosno kontinuirano stručno usavršavanje koje organizuju nadležne komore i nadležne zdravstvene ustanove u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti,
- pravo na sticanje počasnog naziva primarijus u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Član 33.

Poslodavci u oblasti zdravstva dužni su omogućiti nesmetano ostvarivanje prava liječnika iz člana 32. ovog zakona na način i pod uvjetima predviđenim propisima o zdravstvenoj zaštiti, propisima o zdravstvenom osiguranju, propisima o radu, kao i propisima iz drugih oblasti koji se odnose na obavljanje liječničke djelatnosti.

Korištenje prava iz stava 1. ovog člana uvjetovano je ispunjavanjem obaveza i odgovornosti liječnika utvrđenih ovim zakonom, kao i propisima iz oblasti zdravstva i propisima iz oblasti rada.

Obaveze prema pacijentu

Član 34.

Liječnik će smatrati dobrobit pacijenta svojom prvom i osnovnom obavezom.

Liječnik je obavezan svoj posao obavljati stručno i etički, ne iskorištavajući pacijenta niti emotivno, niti tjelesno, niti materijalno, te poštujući njegova prava utvrđena propisima o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata.

Član 35.

Liječnik je obavezan pregled i pružanje liječničke djelatnosti obavljati na način i pod uvjetima utvrđenim propisima o zdravstvenoj zaštiti, propisima o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata.

Prilikom pregleda i pružanja liječničke djelatnosti, pri sumnji na zapuštanje i zlostavljanje djece i maloljetnika, odnosno na nasilje u porodici, liječnik je dužan upozoriti odgovorne organe obazrivo čuvajući privatnost i interes djeteta, odnosno žrtve nasilja u porodici, te djelovati u najboljem interesu djeteta, odnosno žrtve nasilja u porodici.

Član 36.

Liječnik je obavezan pacijentu ili osobi koju pacijent odredi dati potrebne informacije i obavještenja koja su pacijentu potrebna kako bi pacijent donio informiranu odluku da pristane ili ne pristane na predloženu medicinsku mjeru.

Liječnik je obavezan informacije i obavještenja iz stava 1. ovog člana davati na način i po postupku utvrđenom propisima o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata.

Ocijeni li liječnik da su mu tokom liječenja pacijenta potrebni stručni savjeti drugih liječnika, može zatražiti i mišljenje drugog liječnika, odnosno predložiti sazivanje liječničkog konzilija.

Ukoliko pozvani liječnici za davanje stručnog savjeta iz stava 3. ovog člana odbiju dati traženi stručni savjet, odnosno odbiju učestvovati u radu liječničkog konzilija, podatak o tome se upisuje u medicinsku dokumentaciju pacijenta i bez odlaganja se o tome obavještava direktor zdravstvene ustanove, odnosno nosilac odobrenja za privatnu praksu kod kojeg je liječnik uposlen.

Član 37.

Ako se pacijent koji je dobro upoznat sa svojim stanjem, a sposoban je samostalno odlučivati ne ponaša u skladu sa datim uputstvima liječenja i prevencije bolesti, odnosno mjerama propisane terapije, liječniku je izuzetno dopušteno pacijentu i odbiti daljnju zdravstvenu zaštitu, izuzev hitne medicinske

помоћи и у случају појаве заразне или психичке болести код пацијента чије би нелијеčenje могло угрозити здравље и живот других људи, као и ширу друштвену заједницу у складу са прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената.

Пружање и ускраћивање лијеџничке помоћи

Члан 38.

Лијеџник је дужан провести потребне мјере превенције, дијагностике, лијеčenja, односно рехабилитације свим пацијентима којима је он изабрани лијеџник или који су упућени од другог лијеџника ради пружања здравствене заштите.

У хитним стањима лијеџник је дужан пружити помоћ сваком пацијенту, без одгађања, а остале пацијенте дужан је примати према степену медицинског приоритета, односно према листи чекања.

Хитним стањима из става 2. овог члана сматрају се она стања код којих би због непружања лијеџничке помоћи могле настати трајне штетне последице по здравље (invalidnost) или по живот пацијента.

Лијеџник може одбити пружање лијеџничке помоћи пацијенту који му пријети или је према њему, односно другим здравственим радницима физички агресиван, осим у хитним стањима.

У случају из става 4. овог члана лијеџник је дужан пацијенту пружити неопходну хитну лијеџничку помоћ, ако му је осигурана заштита полиције или неки други облик заштите.

Члан 39.

Лијеџник ће предлагати и provoditi само оне дијагностичке поступке који су нужни за поуздану дијагнозу, те само оно лијеčenje које је у складу са провјереним стандардима савремене медицинске науке.

У свом поступку са пацијентом лијеџник је обавезан поступати економично, у складу са рационалном медицинском праксом: непотребне прегледе и лијеčenje неће provoditi, без обзира на то ко сноси трошкове здравствене заштите за пацијента.

Члан 40.

Лијеџник није одговоран за спровођење поступака из члана 39. овог закона у случају када, унаточ примјени најбољег знања и вјештина, послодавца није осигурао ординирани лекови, средства, минимално потребан прибор или техничку опрему у складу са минималним стандардима за provoђење успјешне лијеџничке дјелатности.

У случају немогућности provedbe поступка из става 1. овог члана лијеџник је обавезан одмах усмено и писано обавјестити водитеља лијеџничког тима, односно директора здравствене установе или носиоца одобрења за приватну праксу, уколико обавља лијеџничку дјелатност код носиоца одобрења за приватну праксу, као и пацијента, односно особу коју пацијент одреди и чланове његове уже породице, законског заступника или старатеља, а у складу са прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената.

Међусобни односи лијеџника и пацијената

Члан 41.

Сви поступци медицинске превенције, дијагностике и лијеčenja морају се планирати и provoditi тако да се очува људско достојанство, интегритет особе и права пацијената у складу са прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената, а посебно право на информисаност, обавјештеност и учествовање у лијеčenju, као и право на самоодлучивање и пристанак.

Лијеџник је дужан у односу према пацијентима поступати примјенjujuћи и поштуjuћи одредбе прописа о правима, обавезама и одговорностима пацијената, посебно одредбе о одржавању и unapređenju повјеренја између лијеџника и пацијента, те чланова његове породице путем jaчања partnerskih односа.

Лијеџничка тајна

Члан 42.

Све што сазна о здравственом стању пацијента лијеџник мора чувати као професионалну тајну и не смије је одати.

Изузетно, ради здравствене заштите пацијента или његове околине лијеџник може дати информације и обавјештења о здравственом стању пацијента уз одобрење пацијента, родитеља или законског заступника за малолјетног пацијента, односно старатеља за пунолјетног пацијента лишеног пословне способности на начин и под uvjetima utvrđenim прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената.

Дужности чувања професионалне тајне лијеџника примјенjuју се и у случајевима када буду позвани у својству свједока у кривичном и парничном поступку, на начин и под uvjetima предviđenim прописима о кривичном поступку, као и прописима о парничном поступку.

На обавезу чувања професионалне тајне из става 1. овог члана примјенjuју се и одредбе прописа о правима, обавезама и одговорностима пацијената којима се уређује право пацијента на тајност података, као и propisi надлежне лијеџничке коморе.

Обавеза пријављивања

Члан 43.

Лијеџник је обавезан поднјети пријаву полицији или другом надлежном државном органу када током обављања лијеџничке дјелатности посумња да је смрт или тјелесна озлједa пацијента настала насилним путем, у складу са одредбама прописа о кривичном поступку.

Лијеџник је пријаву из става 1. овог члана обавезан поднјети и када посумња да:

- дјетету, малолјетној, односно немоћној особи здравствено стање је угрожено због грубог занемаривања функција збринјавања, односно запустања и зlostavljanja од особе која је дужна да се стара о нjoj,
- постоје знакови било којег vida zlostavljanja од члана породице или друге особе.

Voђење и чување медицинске документације

Члан 44.

Лијеџник је обавезан водити тајну, iscrpnu и датiranu медицинску документацију у складу са прописима о здравственој заштити, као и прописима о евиденцијama у области здравства која у сваком тренутку може пружити довољне податке о здравственом стању пацијента и његовом лијеčenju.

Лијеџник је обавезан документацију из става 1. овог члана на заhtjev predočiti министарству здравства, organima државне управе, заводима здравственог осигурања, инспекцији, суду, лијеџничкој комори у складу са посебним прописима.

Лијеџник је обавезан на заhtjev дати на увид пацијенту сву медицинску документацију која се односи на дијагностiku и лијеčenje његове болести, а у складу са прописима о правима, обавезама и одговорностима пацијената којима се уређује ostvarivanje права пацијента на увид у медицинску документацију.

Лијеџник или одговорна особа здравствене установе или друго правно лице у оквиру којег се обавља здравствена дјелатност, као и приватна пракса обавезни су чувати податке о амбулантном лијеčenju пацијента десет година након завршетка коначног пружања услуга, а након тог рока обавезни су поступити према прописима о евиденцијama у области здравства.

Када овлашћена особа у складу са посебним законом преузме медицинску документацију обавезна је издати лијеџнику, одговорној особи здравствене установе, односно правном лицу у оквиру којег се обавља здравствена дјелатност службenu потписану потврду о преузимању са popisom преузете документације.

Liječnička uvjerenja

Član 45.

Liječnik je ovlašten izdavati liječnička uvjerenja samo nakon liječničkog pregleda i uvida u postojeću medicinsku dokumentaciju osobe za koju se izdaje liječničko uvjerenje i nakon tačno utvrđenih činjenica koje treba potvrditi u liječničkom uvjerenju, prema svom najboljem znanju i savjesti.

Prijenos medicinske dokumentacije

Član 46.

U slučaju preseljenja pacijenta, odnosno ako pacijent izabere drugog liječnika, liječnik, zdravstvena ustanova, odnosno drugo pravno lice u okviru koje se obavlja zdravstvena djelatnost, kao i privatna praksa obavezni su novoizabranom liječniku predati svu medicinsku dokumentaciju o pacijentu, te u skladu sa propisima o evidencijama u oblasti zdravstva pohraniti potpisanu izjavu o preuzetoj medicinskoj dokumentaciji.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, u slučaju preseljenja pacijenta u drugi kanton, entitet, Distrikt Brčko ili u inozemstvo medicinska dokumentacija se predaje pacijentu koji je dužan potpisati izjavu o preuzimanju medicinske dokumentacije.

Izjava iz stava 2. ovog člana se pohranjuje u arhivu zdravstvene ustanove ili privatne prakse, te se čuva na način i u rokovima predviđenim propisima o evidencijama u oblasti zdravstva.

Obaveza obavještanja drugoga liječnika

Član 47.

Kada liječnik upućuje pacijenta drugom liječniku ili u drugu zdravstvenu ustanovu, odnosno drugo pravno lice u okviru kojeg se obavlja zdravstvena djelatnost ili privatna praksa, a koji bi zbog svog stanja ili ponašanja mogao ugroziti zdravlje, odnosno život liječnika, drugih zdravstvenih radnika ili drugih pacijenata, obavezan ih je o tome blagovremeno obavijestiti telefonom, elektronskim putem ili na drugi odgovarajući način.

Obaveze liječnika iz posebnih oblasti

Planiranje porodice i regulacija ljudske plodnosti

Član 48.

Obaveza je liječnika da prihvaćene savremene postupke antenatalne i postnatalne zaštite primjenjuje da bi pomogao planiranje porodice, rađanje, rast i razvoj zdravog djeteta.

U planiranju porodice liječnik će savjetovati prirodne metode planiranja porodice, a zatim one metode planiranja porodice koje su u skladu sa medicinskim spoznajama i moralnim stajalištima žene i muškarca.

Metode planiranja porodice zasnovane na medicinski potpomognutoj oplodnji bliže se uređuju posebnim propisom iz ove oblasti.

Umirući pacijent

Član 49.

Sprečavanje i olakšavanje patnje i boli jedna je od osnovnih obaveza liječnika koja se provodi na način i pod uvjetima utvrđenim propisima o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, kao i propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Transplantacija tkiva i organa u svrhu liječenja

Član 50.

U slučaju moždane smrti, u skladu sa propisima o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja, liječnik može u okviru pozitivnih propisa održavati život organa i tkiva koji se mogu iskoristiti radi liječenja drugih pacijenata, odnosno postupati na način i pod uvjetima utvrđenim tim propisima.

Medicinska i naučna istraživanja

Član 51.

Prilikom obavljanja medicinskih i naučnih istraživanja nad pacijentom, kao i kliničkim ispitivanjem lijekova i medicinskih sredstava, odnosno uključivanja pacijenta u medicinsku nastavu, liječnik je obavezan pridržavati se međunarodnih propisa iz te oblasti, propisa o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, kao i propisa o lijekovima i medicinskim sredstvima.

Liječnik koji obavlja istraživanja, odnosno medicinsku nastavu iz stava 1. ovog člana mora biti stručno obrazovan i osposobljen.

Odnos liječnika prema osobama sa duševnim smetnjama

Član 52.

Liječnik je obavezan u postupanju prema osobama sa duševnim smetnjama čuvati prava ovih pacijenata u tjelesnom i duševnom pogledu i paziti na njihovo osobno dostojanstvo poštujući propise o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama.

Odnosi prema drugom liječniku i zdravstvenom osoblju, komori, kao i pojedincima, ustanovama i privrednim društvima

Član 53.

Liječnik je svojim ponašanjem i postupkom obavezan poštivati čast, dostojanstvo i ugled drugog liječnika, kao i drugog zdravstvenog osoblja, uvažavajući njihovu stručnost.

U slučaju da drugi liječnik, odnosno drugo zdravstveno osoblje uključeno u tretman pacijenta zatraži od liječnika stručni savjet i/ili pomoć, bilo direktno ili putem informacionog sistema, liječnik je obavezan pružiti je u skladu sa svojim najboljim znanjem i u korist pacijenta.

Saradnike ili drugo zdravstveno osoblje liječnik će upozoravati na učinjene propuste tako da neće povrijediti njihovo ljudsko dostojanstvo, ali nikada u prisustvu pacijenta ili njegove porodice.

U slučaju da liječnik dozna o neodgovarajućem postupku kolege u etičkom ili medicinskom pogledu, o tome neće raspravljati sa pacijentom, sa njegovom porodicom ili drugim kolegama, a niti će takav postupak otkriti u sredstvima javnog informiranja, već će svoja saznanja uputiti voditelju liječničkog tima, odnosno direktoru zdravstvene ustanove, nosiocu odobrenja za privatnu praksu kod kojeg je liječnik uposlen, nadležnoj liječničkoj komori i njenim organima.

U slučaju iz stava 4. ovog člana obaveza je direktora zdravstvene ustanove, odnosno nosioca odobrenja za privatnu praksu kod kojeg je liječnik uposlen, te nadležne liječničke komore da ispituju sve navode i činjenice prijavljenog slučaja, te poduzmu mjere u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i propisima o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata.

Ukoliko prijavljeni slučaj iz stava 4. ovog člana ima obilježje krivičnog djela ili iziskuje naplatu materijalne štete na teret liječnika, odnosno zdravstvene ustanove ili privatne prakse, direktor zdravstvene ustanove, nosilac odobrenja za privatnu praksu kod kojeg je liječnik uposlen dužni su bez odgađanja obavijestiti nadležne organe u smislu propisa o krivičnom postupku, odnosno propisa o parničnom postupku.

Nakon provedenog postupka iz st. 4. i 5. ovog člana direktor zdravstvene ustanove, odnosno nosilac odobrenja za privatnu praksu kod kojeg je liječnik uposlen, te nadležna liječnička komora dužni su o poduzetim mjerama bez odgađanja obavijestiti pacijenta, odnosno članove njegove porodice, a najkasnije u roku od sedam dana od dana poduzetih mjera.

Član 54.

Liječniku nije dozvoljeno sarađivati sa pojedincima, ustanovama ili privrednim društvima koji zloupotrebljavaju

повjerenje javnosti zastupajući neprovjerene stvari i postupke namijenjene liječenju, čuvanju i unapređenju zdravlja.

Obaveza liječnika u vanrednim situacijama

Član 55.

U slučajevima prirodnih i drugih nesreća kada se proglašeno stanje prirodne i druge nesreće od nadležnog organa općine, kantona, Federacije liječnici su dužni obavljati poslove i zadatke svog stručnog zvanja izvršavanjem naredbi nadležnih štabova civilne zaštite, u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i propisima o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

U slučajevima većih incidentnih situacija kada još nije proglašeno stanje prirodne i druge nesreće, liječnici su dužni izvršavati naredbe formiranih kriznih štabova nadležnih ministarstava zdravstva u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Veća incidentna situacija iz stava 2. ovog člana je bilo koji događaj koji predstavlja ozbiljnu prijetnju zdravlju ljudi u određenoj zajednici, te uzrokuje ili bi mogao uzrokovati takav broj ili vrstu žrtava koje nije moguće zbrinuti redovnom organizacijom rada zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih radnika, a u smislu propisa o zdravstvenoj zaštiti.

Volonterski rad liječnika

Član 56.

Liječnik može obavljati liječničku djelatnost i bez naplate volonterskim radom u humanitarnim organizacijama, udruženjima građana i fondacijama.

Obavljanje djelatnosti iz stava 1. ovog člana liječnik mora prijaviti liječničkoj komori radi evidentiranja u registrima i evidencijama liječničke komore.

Ukoliko stranac-liječnik obavlja volonterski rad u humanitarnoj organizaciji, udruženjima građana ili fondacijama, dužan je ispuniti opće uvjete iz ovog zakona za obavljanje liječničke djelatnosti, kao i propisa iz zdravstvene zaštite, uvjete iz propisa o kretanju i boravku stranaca i azilu, što uključuje i pribavljanje saglasnosti od Ministarstva, a u smislu člana 12. ovog zakona.

VI. KONTROLA SIGURNOSTI I KVALITETA ZDRAVSTVENIH USLUGA

Član 57.

Liječnici su dužni učestvovati u uspostavi, razvijanju i održavanju sistema poboljšanja kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga, te radu komisija za poboljšanje kvaliteta i sigurnosti zdravstvenih usluga zdravstvene ustanove, odnosno privatne prakse u kojoj su uposleni, na osnovu stručnih standarda liječničke djelatnosti, kao i posebnih propisa o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu.

Član 58.

Liječnici su dužni učestvovati i u kontroli kvaliteta liječničke djelatnosti.

Kontrolu kvaliteta iz stava 1. ovog člana provodi liječnik sa dodatnom edukacijom iz oblasti kontrole kvaliteta.

Edukaciju iz stava 2. ovog člana obavlja Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: AKAZ) u skladu sa posebnim propisom o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu.

Član 59.

Sa ciljem osiguranja sigurnosti i kvaliteta zdravstvenih usluga, liječnička komora saraduje sa kantonalnim i federalnim zdravstvenim inspekcijama u oblasti zdravstveno-inspekcijaskog nadzora, AKAZ-om, nadležnim ministarstvima zdravstva, nadležnim zavodima zdravstvenog osiguranja i to u oblasti obavljanja liječničkog zvanja od svojih članova.

Član 60.

Obaveza je inspekcija i organa iz člana 59. ovog zakona da uvažavaju stručne stavove i mišljenja liječničkih komora, kao i liječnika u obavljanju liječničke djelatnosti.

VII. ZDRAVSTVENO-INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 61.

Zdravstveno-inspekcijaski nadzor nad provođenjem ovog zakona provodi kantonalna i Federalna zdravstvena inspekcija, u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i propisima o inspekcijama u Federaciji.

VIII. KAZNE NE ODREDBE

Član 62.

Novčanom kaznom u iznosu od 250,00 KM do 1.500,00 KM bit će kažnjen za prekršaj liječnik, ako:

- 1) obavlja liječničku djelatnost izvan obima određenog licencom (član 20. ovog zakona);
- 2) ne ispunjava obaveze prema pacijentu na način i pod uvjetima propisanim u čl. 34., 35., 36. i 37. ovog zakona;
- 3) uskrati liječničku pomoć (član 38. ovog zakona);
- 4) provodi dijagnostičke postupke suprotno članu 39. ovog zakona;
- 5) ne poštuje obavezu čuvanja liječničke tajne (član 42. ovog zakona);
- 6) ne izvrši obavezu prijavljivanja (član 43. ovog zakona);
- 7) ne vodi i ne čuva medicinsku dokumentaciju u skladu sa članom 44. ovog zakona;
- 8) izda liječničko uvjerenje suprotno članu 45. ovog zakona;
- 9) ne preda novoizabranom liječniku svu medicinsku dokumentaciju o pacijentu i pohrani potpisanu izjavu o preuzetoj medicinskoj dokumentaciji u skladu sa članom 46. stav 1. ovog zakona;
- 10) ne ispunji obavezu obavještanja drugog liječnika iz člana 47. ovog zakona;
- 11) ne ispunjava obaveze iz posebnih oblasti utvrđenih u čl. od 48. do 56. ovog zakona.

Član 63.

Na liječnika koji počini prekršaj iz člana 62. tač. 2), 5), 7) i 11) ovog zakona, shodno se primjenjuju kaznene odredbe utvrđene propisom o zdravstvenoj zaštiti, a koje uređuju isto pitanje.

Član 64.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj zdravstvena ustanova, odnosno drugo pravno lice koje angažira stranca-liječnika, ako ne postupi u skladu sa članom 12. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom u iznosu od 250,00 KM do 1.800,00 KM bit će kažnjeno odgovorno lice u pravnom licu.

Član 65.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj zdravstvena ustanova, odnosno drugo pravno lice ako onemogućava nesmetano ostvarivanje prava liječnika u skladu sa članom 33. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana bit će kažnjeno novčanom kaznom u iznosu od 250,00 KM do 1.800,00 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana bit će kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 250,00 KM do 1.200,00 KM i nosilac odobrenja za privatnu praksu.

Član 66.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj zdravstvena ustanova, odnosno drugo pravno lice koje obavlja zdravstvenu djelatnost, ako ne postupi u skladu sa članom 46. stav 1. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 250,00 KM do 1.800,00 KM i odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana bit će kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 250,00 KM do 1.200,00 KM i nosilac odobrenja za privatnu praksu.

IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 67.

Na pojam, organizaciju i uvjete obavljanja liječničkog zvanja, te djelovanje liječnika, pored odredbi ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona shodno se primjenjuju propisi o zdravstvenoj zaštiti, propisi o zdravstvenom osiguranju, propisi o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, propisi o lijekovima i medicinskim sredstvima, propisi o apotekarskoj djelatnosti, propisi o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, propisi o zaštiti osoba sa duševnim smetnjama, propisi o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja, propisi o krvi i krvnim sastojcima, propisi o sistemu poboljšanja kvaliteta, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Član 68.

Liječničke komore su obavezne uskladiti statute sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 69.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH
Radoje Vidović, s. r.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamenta Federacije BiH
Fehim Škaljić, s. r.

Temeljem članka IV.B.7. a)(IV) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, donosim

UKAZ**O PROGLAŠENJU ZAKONA O LIJEČNIŠTVU**

Proglašava se Zakon o liječništvu koji je donio Parlament Federacije BiH na sjednici Zastupničkog doma od 28.11.2012. godine i na sjednici Doma naroda od 16.05.2013. godine.

Broj 01-02-652-02/13
09. srpnja 2013. godine
Sarajevo

Predsjednik
Živko Budimir, v. r.

**ZAKON
O LIJEČNIŠTVU****I. TEMELJNE ODREDBE**

Članak 1.

Ovim se zakonom uređuje pojam, organizacija i uvjeti za obavljanje liječničkog zvanja, djelovanje liječnika kao osnovnog, samostalnog i odgovornog nositelja zdravstvene djelatnosti koja je od posebnog interesa za Federaciju Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija) i koja osigurava zdravstvenu zaštitu svakom pojedincu i cjelokupnom pučanstvu Federacije, kao i prava, obveze i odgovornosti liječnika.

Članak 2.

Zabranjuje se svaki vid diskriminacije na temelju rase, boje kože, spola, jezika, religije ili vjerovanja, političkih i drugih uvjerenja, nacionalnog i socijalnog podrijetla, prilikom obavljanja radnji temeljem ovoga zakona i propisa donesenih temeljem ovoga zakona.

Zabranjuje se diskriminacija liječnika s obzirom na mjesto obavljanja liječničkih djelatnosti bilo u javnom ili u privatnom zdravstvenom sektoru.

Članak 3.

Izrazi koji imaju rodno značenje, a koji se koriste u ovome zakonu i propisima koji se donose temeljem ovoga zakona, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod, bez obzira na to jesu li korišteni u muškome ili ženskome rodu.

Liječničko zvanje i načela obavljanja liječničke djelatnosti

Članak 4.

Liječnik je zdravstveni djelatnik sa završenim medicinskim fakultetom i stečenim nazivom doktor medicine.

Liječnik je osnovni i mjerodavni nositelj zdravstvene djelatnosti koju obavlja poštujući posebice sljedeća načela:

- 1) stalno održavanje i podizanje kvalitete liječničkih usluga u interesu zdravlja i društvenog blagostanja pučanstva;
- 2) održavanje i unapređenje povjerenja između liječnika i pacijenta, te članova njegove obitelji, kroz jačanje partnerskih odnosa, na način i pod uvjetima određenim propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata;
- 3) poštovanje prava pacijenata sukladno propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata;
- 4) neovisno i profesionalno djelovanje, te očuvanje i unapređenje slobode i ugleda liječničkog zvanja;
- 5) unapređenje dostojanstvenog i odgovornog profesionalnog ponašanja poštovanjem u radu propisa iz oblasti zdravstva, pravila struke, te kodeksa medicinske etike i deontologije.

Liječnička djelatnost

Članak 5.

Liječnička djelatnost je dio zdravstvene djelatnosti od interesa za Federaciju koja se obavlja na svim razinama zdravstvene zaštite sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Svrha liječničke djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka je zaštita zdravlja pojedinca, obitelji i cjelokupnog pučanstva.

Liječnička djelatnost obuhvata:

1. identifikiranje čimbenika koji mogu ugroziti zdravlje;
2. razumijevanje pacijenta, njegovog znanja i stavova, te pokazivanje empatije prema pacijentu i njegovoj obitelji;
3. pregled kojim se utvrđuje postojanje ili nepostojanje tjelesnih, odnosno psihičkih bolesti, tjelesnih oštećenja ili anomalija;
4. procjenu stanja iz točke 1. stavak 3. ovoga članka pomoću medicinskih dijagnostičkih instrumenata, postupaka i sredstava;
5. liječenje i rehabilitaciju;
6. sprječavanje bolesti, zdravstveni odgoj i prosvjećivanje, a s ciljem jačanja zdravlja pučanstva;
7. propisivanje lijekova i medicinskih sredstava sukladno propisima o lijekovima i medicinskim sredstvima;
8. mrtvozorništvo i obdukciju umrlih osoba;
9. izdavanje liječničkih uvjerenja, svjedodžbi, potvrda i mišljenja;

10. javno-zdravstvene aktivnosti usmjerene na izučavanje, očuvanje i unapređenje zdravlja pučanstva, kao i organizacije i funkcioniranja zdravstvenog sustava, i
11. druge radnje i aktivnosti koje proizlaze iz općih i posebnih propisa.

Način obavljanja liječničke djelatnosti i načela

Članak 6.

Liječnička djelatnost se organizira na način da se osigurava pristupačna, pravična, sveobuhvatna, kvalitetna, kontinuirana i učinkovita zdravstvena zaštita sukladno teritorijalnom ustroju zdravstvene zaštite i granicama materijalnih mogućnosti sustava zdravstvene zaštite.

Članak 7.

U procesu donošenja odluka i izbora dijagnostike i odgovarajućeg liječenja, liječnik je samostalan u postupanju koje se mora temeljiti na znanstvenim spoznajama i stručno dokazanim metodama koje odgovaraju suvremenom standardu struke.

Liječnik je dužan u obavljanju liječničke djelatnosti posebice:

- poštovati načela obavljanja liječničke djelatnosti,
- sudržavati se od svake aktivnosti koja nije spojiva s ugledom, dostojanstvom i neovisnošću liječničkog zvanja.

II. ORGANIZACIJA I OBAVLJANJE LIJEČNIČKE DJELATNOSTI

Organizacija i obavljanje liječničke djelatnosti

Članak 8.

Liječnička se djelatnost organizira i provodi u zdravstvenim ustanovama, privatnoj praksi, u zajednici, kao i u ustanovama socijalne skrbi ili ustanovama za izvršenje kaznenih sankcija.

Oblast za obavljanje liječničke djelatnosti

Članak 9.

Liječničku djelatnost obavlja samo liječnik.

III. UVJETI ZA OBAVLJANJE LIJEČNIČKE DJELATNOSTI I STANDARD OBRAZOVANJA

Opći uvjeti za samostalno obavljanje liječničke djelatnosti

Članak 10.

Opći uvjeti za samostalno obavljanje liječničke djelatnosti su:

- diploma jednog od medicinskih fakulteta u Bosni i Hercegovini ili nostrificirana diploma inozemnog medicinskog fakulteta sukladno propisima o visokom obrazovanju,
- položen stručni ispit,
- položen specijalistički ispit, ili subspecijalistički ispit za samostalan rad u pojedinim specijalističkim, odnosno subspecijalističkim strukama,
- državljanstvo Bosne i Hercegovine,
- licencija izdana od mjerodavne liječničke komore.

Članak 11.

Stranci mogu samostalno obavljati liječničku djelatnost u Federaciji sukladno propisima kojima se uređuje upošljavanje stranaca u Federaciji, propisima o kretanju i boravku stranaca i azilu, propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i ovom zakonu.

Za samostalno obavljanje liječničke djelatnosti stranci moraju ispuniti opće uvjete predviđene člankom 10. ovoga zakona, izuzev uvjeta iz alineje 2. istoga članka ukoliko stranac dolazi iz zemalja Europske unije, odnosno zemalja koje imaju bolonjski sustav obrazovanja i uvjeta iz alineje 4. članka 10. ovoga zakona, kao i poseban uvjet o znanju službenog jezika koji je u uporabi na teritoriju Federacije.

Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, ukoliko je stranac angažiran po osnovi rada kao konzultant, rada na realizaciji projekta značajnog za oblast zdravstva u Federaciji, kantonu odnosno općini, kao i volonterskog rada, a kroz taj rad ne obavlja neposrednu liječničku djelatnost, nije dužan ispunjavati uvjet naveden u alineji 5. članka 10. ovoga zakona.

Članak 12.

U slučajevima angažiranja stranaca-liječnika po osnovi rada kao konzultanta, rada na realizaciji projekta značajnog za oblast zdravstva u Federaciji, kantonu odnosno općini, kao i volonterskog rada sukladno propisima o kretanju i boravku stranaca i azilu, propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i ovom zakonu, zdravstvena ustanova, odnosno pravna osoba koja angažira stranca-liječnika po navedenim osnovama dužna je pribaviti suglasnost Federalnoga ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), odnosno kantonalnoga ministarstva zdravstva (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo).

Ministarstvo je zaduženo za rješavanje zahtjeva koji se odnose na davanje suglasnosti za konzultantski rad stranaca-liječnika u zdravstvenim ustanovama tercijarne zdravstvene zaštite, kao i u slučaju angažiranja stranaca-liječnika na realizaciji projekta značajnog za oblast zdravstva u Federaciji, dok je kantonalno ministarstvo zaduženo za rješavanje zahtjeva koji se odnose na davanje suglasnosti za konzultantski rad stranaca-liječnika u zdravstvenim ustanovama sekundarne zdravstvene zaštite, angažiranje stranaca-liječnika na realizaciji projekta značajnog za oblast zdravstva u kantonu, odnosno općini, te volonterskog rada u okviru humanitarne organizacije, udruge građana ili fondacije.

Članak 13.

Zahtjev za izdavanje suglasnosti iz stavka 1. članka 12. ovoga zakona, Ministarstvu, odnosno kantonalnom ministarstvu podnosi zdravstvena ustanova, odnosno pravna osoba koja angažira stranca-liječnika.

Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka prilaže se sljedeća dokumentacija:

- rješenje o registraciji zdravstvene ustanove, odnosno pravne osobe koja angažira stranca-liječnika izdano od ovlaštenog suda ili ovlaštenog tijela uprave,
- osnova po kojoj se traži angažiranje stranaca-liječnika,
- dokaz o ispunjavanju općih uvjeta za rad stranaca-liječnika utvrđenih člankom 11. ovoga zakona,
- u slučaju angažiranja stranaca-liječnika kao konzultanta naznačenje stručnih i znanstvenih kvalifikacija za obavljanje stručnih poslova koje opravdavaju angažiranje stranaca-liječnika, dostava kopije ugovora ili sporazum o suradnji između zdravstvene ustanove, odnosno pravne osobe koja angažira stranca-liječnika i stranaca-liječnika koji sadrži podatke o vremenskom razdoblju na koje se stranac-liječnik angažira, pravima i obvezama ugovornih strana, dokaz o osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi mogli počinuti stranci-liječnici tijekom obavljanja liječničke djelatnosti u Federaciji,
- u slučaju angažiranja stranaca-liječnika po osnovi projekta značajnog za oblast zdravstva u Federaciji, kantonu odnosno općini, dokaz da je projekt od značaja za Federaciju, kanton odnosno općinu, podatke o funkciji u projektu i vremenu angažiranja, dokaz o osiguranju od odgovornosti za štetu koju bi mogli počinuti stranci-liječnici tijekom obavljanja liječničke djelatnosti u Federaciji, kantonu, odnosno općini,
- u slučaju angažiranja stranaca-liječnika po osnovi volonterskog rada, dokaz o registraciji humanitarne

organizacije, udruge građana ili fondacije, naznačenje projekta humanitarne organizacije, udruge građana ili fondacije na čijoj se realizaciji angažira stranac-liječnik, dozvolu za realizaciju projekta izdanu od ovlaštenog tijela u BiH za humanitarne organizacije, potvrdu o angažiranju stranca na realizaciji projekta, uz naznaku vrste poslova i vremena u kojem je potrebno njegovo angažiranje u vidu volonterskog rada.

Članak 14.

Na temelju dokumentiranog zahtjeva iz članka 13. ovoga zakona, Ministarstvo, odnosno kantonalno ministarstvo u roku sedam dana donosi rješenje kojim se daje suglasnost za angažiranje stranca-liječnika u slučajevima iz stavka 1. ovoga članka ili donosi rješenje kojim se zahtjev odbija ukoliko je neutemeljen.

Rješenje Ministarstva iz stavka 1. ovoga članka je konačno u upravnom postupku i protiv njega se može pokrenuti upravni spor sukladno propisima o upravnim sporovima.

Protiv rješenja kantonalnog ministarstva zdravstva iz stavka 1. ovoga članka dozvoljena je žalba Ministarstvu u roku 15 dana sukladno propisima o upravnom postupku.

Rješenje iz stavka 1. ovoga članka koristi se kao dokaz u reguliranju boravka kod ovlaštenog tijela sukladno propisima o kretanju i boravku stranaca i azilu.

Članak 15.

Ministarstvo i kantonalna ministarstva vode evidenciju izdanih suglasnosti za angažiranje stranaca-liječnika u Federaciji po osnovama iz članka 12. stavak 1. ovog zakona.

Članak 16.

Ovlaštena zdravstvena inspekcija kontrolira rad angažiranih stranaca-liječnika u Federaciji i poduzima mjere sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i propisima o inspekcijama u Federaciji.

Standard obrazovanja

Članak 17.

Liječnici stječu obrazovanje na medicinskom fakultetu sukladno propisima iz oblasti obrazovanja i zdravstvene zaštite.

Članak 18.

Liječnici su dužni, nakon završenog obrazovanja na medicinskom fakultetu obaviti pripravnički staž i položiti stručni ispit sukladno posebnim propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, liječnici koji su završili medicinski fakultet po bolonjskom procesu, odmah nakon završenog obrazovanja mogu pristupiti polaganju stručnog ispita sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Pripravnički staž i položen stručni ispit u inozemstvu priznaju se na način i po postupku utvrđenim posebnim propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Licencija

Članak 19.

Liječnici se, nakon položenog stručnog ispita, obvezno upisuju kod ovlaštene liječničke komore u registar zdravstvenih djelatnika i time stječu pravo na izdavanje licencije.

Licencijom iz stavka 1. ovoga članka liječnici stječu pravo samostalno obavljanja poslova u svojoj struci.

Licencija se obnavlja periodično sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti i propisima liječničke komore.

Članak 20.

Liječnik samostalno obavlja poslove svoje profesije, samo u okviru svoga stručnog naziva određenog licencijom izdanom od ovlaštene komore.

Iznimno, i ako nema licenciju, liječnik može obavljati svoju djelatnost, u sljedećim slučajevima:

- u društvenokriznim situacijama ili u drugim izvanrednim okolnostima kad je njezino djelovanje neophodno jer je pružanje redovite zdravstvene zaštite onemogućeno, i
- u hitnim slučajevima kad bi izostanak hitne intervencije i pomoći trajno ugrozio zdravlje ili život pacijenta.

Članak 21.

Ovlaštena liječnička komora oduzima liječniku licenciju u slučajevima utvrđenim posebnim propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i statutom ovlaštene liječničke komore.

Specijalizacija i kontinuirano stručno usavršavanje

Članak 22.

Liječnik ima pravo na specijalizaciju sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Specijalizacija iz stavka 1. ovoga članka predstavlja poseban vid organiziranog stručnog usavršavanja s ciljem osposobljavanja za obavljanje poslova i zadaća iz pojedinih užih oblasti medicine.

Na specijalizacije liječnika shodno se primjenjuju propisi o zdravstvenoj zaštiti.

Članak 23.

Specijalizacije koje su obavljene u inozemstvu priznaju se na način i po postupku utvrđenim posebnim propisom federalnoga ministra koji se donosi na temelju propisa o zdravstvenoj zaštiti.

Članak 24.

Strani državljani sa završenim medicinskim fakultetom mogu specijalizirati pod uvjetima i na način utvrđenim za specijalizaciju stranih državljana, sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Članak 25.

Liječnici imaju pravo i obvezu kontinuiranog i trajnog stručnog usavršavanja radi održavanja i unapređenja kvalitete zdravstvene zaštite.

Kontinuirano i trajno stručno usavršavanje iz stavka 1. ovoga članka obavlja se kroz različite oblike stručnog usavršavanja, a s ciljem osiguranja i trajnog poboljšanja sigurnosti i kvalitete zdravstvenih usluga koje liječnici organiziraju i pružaju u okviru svoga stručnog naziva.

Plan kontinuiranog usavršavanja liječnika, svake kalendar-ske godine, donosi zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa sukladno registriranoj djelatnosti, kao i prioritetima razvitka i dio je plana kontinuiranog stručnog usavršavanja svih zdravstvenih djelatnika sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Zdravstvene ustanove i zdravstveni djelatnici koji obavljaju privatnu praksu osiguravaju uposlenim liječnicima kontinuirano i trajno stručno usavršavanje sukladno planu iz stavka 3. ovoga članka, kao i raspoloživim finansijskim sredstvima za ove namjene tijekom poslovne godine.

Članak 26.

Liječnik je dužan usvajati i širiti svoja znanja, vještine i stavove iz metoda i tehnika poboljšanja sigurnosti i kvalitete zdravstvene zaštite sukladno odredbama ovoga zakona, kao i propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Prestanak prava na obavljanje liječničke djelatnosti

Članak 27.

Liječniku prestaje pravo na samostalno obavljanje liječničke djelatnosti ako:

- 1) izgubi BH državljanstvo;
- 2) izgubi poslovnu sposobnost;

- 3) postane trajno zdravstveno nesposoban za obavljanje liječničke djelatnosti;
- 4) mu je izrečena mjera zabrane obavljanja liječničke djelatnosti;
- 5) je stegovnom mjerom izrečenom od ovlaštene liječničke komore izgubio licenciju, a time i pravo na samostalno obavljanje liječničke djelatnosti.

Iznimno, strancu koji obavlja liječničku djelatnost na teritoriju Federacije prestaje pravo obavljanja liječničke djelatnosti u slučajevima navedenim u stavku 1. toč. 2, 3, 4. i 5, kao i u slučaju gubljenja radne dozvole izdate stranom državljaninu, te ukinutog boravka u Federaciji sukladno propisima o kretanju i boravku stranaca i azilu.

Nedostojnost za obavljanje liječničke djelatnosti

Članak 28.

Liječnik koji je pravomoćnom sudskom presudom proglašen krivim za počinjenje kaznenih djela protiv zdravlja ljudi, kaznenih djela podmićivanja i kaznenih djela protiv službene i druge odgovornosti utvrđenim kaznenim propisima Federacije može se, s obzirom na važnost i prirodu ugroženog dobra ili druge posljedice, te s obzirom na okolnosti pod kojima je radnja obavljena odnosno propuštena, smatrati nedostojnim za obavljanje liječničke djelatnosti, o čemu odluku donosi ovlaštena liječnička komora.

Liječniku iz stavka 1. ovoga članka može biti uskraćeno izdavanje licencije, odnosno može mu se privremeno ili trajno oduzeti licencija.

Ukoliko je liječnik pravomoćnom sudskom presudom oglašen krivim za slična kaznena djela, u odnosu na kaznena djela iz stavka 1. ovoga članka, od ovlaštenih sudova u BiH, odnosno inozemstvu, može mu biti uskraćeno izdavanje licencije, odnosno može mu se privremeno ili trajno oduzeti licencija od ovlaštene liječničke komore u Federaciji.

Nedostojnost za obavljanje liječničke djelatnosti iz st. 1. i 3. ovoga članka, kao i u drugim slučajevima koji ga čine nedostojnim za obavljanje liječničke djelatnosti, te način i postupak izricanja ove mjere bliže se utvrđuju statutom liječničke komore.

Uvjeti rada liječnika

Članak 29.

Na uvjete rada liječnika u svezi s radom i po osnovi rada primjenjuju se odredbe posebnih propisa o radu, kao i odredbe kolektivnog ugovora iz oblasti zdravstva, ukoliko ovim zakonom nije drukčije određeno.

IV. LIJEČNIČKA KOMORA

Članak 30.

Radi očuvanja i zaštite interesa svoje profesije, zadovoljavanja svojih stručnih i osobnih potreba, osiguravanja uvjeta za organiziran nastup prema državnim tijelima, udrugama, zdravstvenim ustanovama, proizvođačima i dobavljačima lijekova i medicinskih sredstava, kao i zaštiti zdravlja građana, liječnici se obvezno udružuju u liječničke komore, kao strukovne udruge, a sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, članstvo u liječničkoj komori dragovoljno je za liječnike koji:

- ne obavljaju liječničku djelatnost neposredno (uposljeni u tijelima uprave, u zavodima zdravstvenog osiguranja, u proizvodnji i prodaji lijekova i medicinskih sredstava na veliko i dr.),
- obavljaju liječničku djelatnost izvan Federacije,
- su neuposljeni,
- su u mirovini.

Članak 31.

Na organizaciju i djelokrug rada komora iz članka 30. ovoga zakona, shodno se primjenjuju propisi o zdravstvenoj

zaštiti, ako ovim zakonom nije drukčije određeno, kao i propisi o jednakopravnosti spolova.

V. PRAVA, OBVEZE I ODGOVORNOSTI LIJEČNIKA

Prava liječnika

Članak 32.

U obavljanju poslova i zadaća liječničke djelatnosti, liječnik ima sljedeća prava:

- pravo na rad sukladno propisima u oblasti zdravstva i rada, te materijalnim mogućnostima sustava zdravstvene zaštite,
- pravo sudjelovanja, odnosno odbijanja sudjelovanja u znanstveno-istraživačkim projektima,
- pravo odbijanja da uradi poslove i zadaće za koje nije stručno osposobljen, odnosno poslove i zadaće za koje ne posjeduje licenciju,
- pravo na stručno usavršavanje kroz specijalizaciju, odnosno kontinuirano stručno usavršavanje koje organiziraju ovlaštene komore i ovlaštene zdravstvene ustanove sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti,
- pravo na stjecanje počasnog naziva primarijus sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Članak 33.

Poslodavci u oblasti zdravstva dužni su omogućiti nesmetano ostvarivanje prava liječnika iz članka 32. ovoga zakona, na način i pod uvjetima predviđenim propisima o zdravstvenoj zaštiti, propisima o zdravstvenom osiguranju, propisima o radu, kao i propisima iz drugih oblasti koji se odnose na obavljanje liječničke djelatnosti.

Korištenje prava iz stavka 1. ovoga članka uvjetovano je ispunjavanjem obveza i odgovornosti liječnika utvrđenih ovim zakonom, kao i propisima iz oblasti zdravstva i propisima iz oblasti rada.

Obveze prema pacijentu

Članak 34.

Liječnik će smatrati dobrobit pacijenta svojom prvom i temeljnom obvezom.

Liječnik je obavezan svoj posao obavljati stručno i etički, ne iskorištavajući pacijenta niti emotivno, niti tjelesno, niti materijalno, te poštujući njegova prava utvrđena propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata.

Članak 35.

Liječnik je obavezan pregled i pružanje liječničke djelatnosti obavljati na način i pod uvjetima utvrđenim propisima o zdravstvenoj zaštiti, propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata.

Prilikom pregleda i pružanja liječničke djelatnosti, pri sumnji na zapažanje i zlostavljanje djece i maloljetnika, odnosno na nasilje u obitelji, liječnik je dužan upozoriti odgovorna tijela, obazrivo čuvajući privatnost i interes djeteta, odnosno žrtve nasilja u obitelji, te djelovati u najboljem interesu djeteta, odnosno žrtve nasilja u obitelji.

Članak 36.

Liječnik je obavezan pacijentu ili osobi koju pacijent odredi dati potrebne informacije i obavijesti koje su pacijentu potrebne kako bi pacijent donio informiranu odluku da pristane ili ne pristane na predloženu medicinsku mjeru.

Liječnik je obavezan informacije i obavijesti iz stavka 1. ovoga članka davati na način i po postupku utvrđenom propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata.

Ocijeni li liječnik da su mu tijekom liječenja pacijenta potrebni stručni savjeti drugih liječnika, može zatražiti i mišljenje drugog liječnika, odnosno predložiti sazivanje liječničkog konzilija.

Ukoliko pozvani liječnici za davanje stručnog savjeta iz stavka 3. ovoga članka odbiju dati traženi stručni savjet, odnosno odbiju sudjelovati u radu liječničkog konzilija, podatak o tome se upisuje u medicinsku dokumentaciju pacijenta i bez odlaganja se o tome obavještava ravnatelj zdravstvene ustanove, odnosno nositelj odobrenja za privatnu praksu kod koga je liječnik uposlen.

Članak 37.

Ako se pacijent, koji je dobro upoznat sa svojim stanjem, a sposoban je samostalno odlučivati, ne ponaša sukladno danim uputama liječenja i prevencije bolesti, odnosno mjerama propisane terapije, liječniku je iznimno dopušteno pacijentu i odbiti daljnju zdravstvenu zaštitu, izuzev hitne medicinske pomoći u slučaju pojave zarazne ili psihičke bolesti kod pacijenta, čije bi neliječenje moglo ugroziti zdravlje i život drugih ljudi, kao i širu društvenu zajednicu sukladno propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata.

Pružanje i uskraćivanje liječničke pomoći

Članak 38.

Liječnik je dužan provesti potrebne mjere prevencije, dijagnostike, liječenja, odnosno rehabilitacije svim pacijentima kojima je on izabrani liječnik ili koji su upućeni od drugog liječnika radi pružanja zdravstvene zaštite.

U hitnim stanjima liječnik je dužan pružiti pomoć svakom pacijentu, bez odgađanja, a ostale pacijente dužan je primati prema stupnju medicinskog prioriteta, odnosno prema listi čekanja.

Hitnim stanjima iz stavka 2. ovoga članka smatraju se ona stanja kod kojih bi zbog nepružanja liječničke pomoći mogle nastati trajne štetne posljedice po zdravlje (invalidnost) ili po život pacijenta.

Liječnik može odbiti pružanje liječničke pomoći pacijentu koji mu prijeti ili je prema njemu, odnosno drugim zdravstvenim djelatnicima fizički agresivan, osim u hitnim stanjima.

U slučaju iz stavka 4. ovoga članka, liječnik je dužan pacijentu pružiti neophodnu hitnu liječničku pomoć, ako mu je osigurana zaštita policije ili neki drugi oblik zaštite.

Članak 39.

Liječnik će predlagati i provoditi samo one dijagnostičke postupke koji su nužni za pouzdanu dijagnozu, te samo ono liječenje koje je sukladno provjerenim standardima suvremene medicinske znanosti.

U svom postupku s pacijentom liječnik je obavezan postupati ekonomično, sukladno racionalnoj medicinskoj praksi: nepotrebne preglede i liječenje neće provoditi, bez obzira tko snosi troškove zdravstvene zaštite za pacijenta.

Članak 40.

Liječnik nije odgovoran za neprovođenje postupaka iz članka 39. ovoga zakona, u slučaju kada, unatoč primjeni najboljeg znanja i vještina, poslodavac nije osigurao ordinirane lijekove, sredstva, minimalno potrebni pribor ili tehničku opremu sukladno minimalnim standardima za provođenje uspješne liječničke djelatnosti.

U slučaju nemogućnosti provedbe postupka iz stavka 1. ovoga članka, liječnik je obavezan odmah usmeno i pismeno obavijestiti voditelja liječničkog tima, odnosno ravnatelja zdravstvene ustanove ili nositelja odobrenja za privatnu praksu, ukoliko obavlja liječničku djelatnost kod nositelja odobrenja za privatnu praksu, kao i pacijenta odnosno osobu koju pacijent odredi i članove njegove uže obitelji, zakonskog zastupnika ili staratelja, a sukladno propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata.

Međusobni odnosi liječnika i pacijenata

Članak 41.

Svi postupci medicinske prevencije, dijagnostike i liječenja moraju se planirati i provoditi tako da se očuva ljudsko dostojanstvo, integritet osobe i prava pacijenata sukladno propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata, a posebice pravo na informiranost, obaviještenost i sudjelovanje u liječenju, kao i pravo na samoodlučivanje i pristanak.

Liječnik je dužan u odnosu prema pacijentima postupati primjenjujući i poštujući odredbe propisa o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata, posebice odredbe o održavanju i unapređenju povjerenja između liječnika i pacijenta, te članova njegove obitelji, kroz jačanje partnerskih odnosa.

Liječnička tajna

Članak 42.

Sve što sazna o zdravstvenom stanju pacijenta, liječnik mora čuvati kao profesionalnu tajnu i ne smije je odati.

Iznimno, radi zdravstvene zaštite pacijenta ili njegove okoline, liječnik može dati informacije i obavijesti o zdravstvenom stanju pacijenta uz odobrenje pacijenta, roditelja ili zakonskog zastupnika za maloljetnog pacijenta, odnosno staratelja za punoljetnog pacijenta lišenog poslovne sposobnosti na način i pod uvjetima utvrđenim propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata.

Dužnosti čuvanja profesionalne tajne liječnika primjenjuju se i u slučajevima kada budu pozvani u svojstvu svjedoka u kaznenom i parničnom postupku, na način i pod uvjetima predviđenim propisima o kaznenom postupku, kao i propisima o parničnom postupku.

Na obvezu čuvanja profesionalne tajne iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se i odredbe propisa o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata kojima se uređuje pravo pacijenta na tajnost podataka, kao i propisi ovlaštene liječničke komore.

Obveza prijavljivanja

Članak 43.

Liječnik je obavezan podnijeti prijavu policiji ili drugom ovlaštenom državnom tijelu kada tijekom obavljanja liječničke djelatnosti posumnja da je smrt ili tjelesna ozljeda pacijenta nastala nasilnim putem, sukladno odredbama propisa o kaznenom postupku.

Liječnik je prijavu iz stavka 1. ovoga članka obavezan podnijeti i kada posumnja da:

- je djetetu, maloljetnoj, odnosno nemoćnoj osobi zdravstveno stanje ugroženo zbog grubog zanemarivanja funkcija zbrinjavanja, odnosno zapuštanja i zlostavljanja od osobe koja je dužna starati se o njoj,
- postoje znakovi bilo kojeg vida zlostavljanja od člana obitelji ili druge osobe.

Vođenje i čuvanje medicinske dokumentacije

Članak 44.

Liječnik je obavezan voditi točnu, iscrpnu i datiranu medicinsku dokumentaciju sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i propisima o evidencijama u oblasti zdravstva koja u svakom trenutku može pružiti dostatne podatke o zdravstvenom stanju pacijenta i njegovom liječenju.

Liječnik je obavezan dokumentaciju iz stavka 1. ovoga članka na zahtjev predložiti ministarstvu zdravstva, tijelima državne uprave, zavodima zdravstvenog osiguranja, inspekciji, sudu, liječničkoj komori sukladno posebnim propisima.

Liječnik je obavezan na zahtjev dati na uvid pacijentu svu medicinsku dokumentaciju koja se odnosi na dijagnostiku i liječenje njegove bolesti, a sukladno propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata kojima se uređuje

ostvarivanje prava pacijenta na uvid u medicinsku dokumentaciju.

Liječnik ili odgovorna osoba zdravstvene ustanove ili druga pravna osoba u okviru koje se obavlja zdravstvena djelatnost, kao i privatna praksa obvezni su čuvati podatke o ambulantom liječenju pacijenta deset godina nakon završetka konačnog pružanja usluga, a nakon toga roka obvezni su postupiti prema propisima o evidencijama u oblasti zdravstva.

Kada ovlaštena osoba sukladno posebnom zakonu preuzme medicinsku dokumentaciju, obvezna je izdati liječniku, odgovornoj osobi zdravstvene ustanove, odnosno pravnoj osobi u okviru koje se obavlja zdravstvena djelatnost, službenu potpisanu potvrdu o preuzimanju s popisom preuzete dokumentacije.

Liječnička uvjerenja

Članak 45.

Liječnik je ovlašten izdavati liječnička uvjerenja samo nakon liječničkog pregleda i uvida u postojeću medicinsku dokumentaciju osobe za koju se izdaje liječničko uvjerenje i nakon točno utvrđenih činjenica koje treba potvrditi u liječničkom uvjerenju, prema svom najboljem znanju i savjesti.

Prijenos medicinske dokumentacije

Članak 46.

U slučaju preseljenja pacijenta, odnosno ako pacijent izabere drugog liječnika, liječnik, zdravstvena ustanova, odnosno druga pravna osoba u okviru koje se obavlja zdravstvena djelatnost, kao i privatna praksa obvezni su novoizabranom liječniku predati svu medicinsku dokumentaciju o pacijentu, te sukladno propisima o evidencijama u oblasti zdravstva pohraniti potpisanu izjavu o preuzetoj medicinskoj dokumentaciji.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, u slučaju preseljenja pacijenta u drugi kanton, entitet, Distrikt Brčko ili u inozemstvo, medicinska dokumentacija predaje se pacijentu koji je dužan potpisati izjavu o preuzimanju medicinske dokumentacije.

Izjava iz stavka 2. ovoga članka pohranjuje se u arhiv zdravstvene ustanove ili privatne prakse, te se čuva na način i u rokovima predviđenim propisima o evidencijama u oblasti zdravstva.

Obveza obavješćivanja drugoga liječnika

Članak 47.

Kada liječnik upućuje pacijenta drugom liječniku ili u drugu zdravstvenu ustanovu, odnosno drugu pravnu osobu u okviru koje se obavlja zdravstvena djelatnost ili privatna praksa, a koji bi zbog svoga stanja ili ponašanja mogao ugroziti zdravlje, odnosno život liječnika, drugih zdravstvenih djelatnika ili drugih pacijenata, obvezan ih je o tome pravodobno izvijestiti telefonom, elektroničkim putem ili na drugi odgovarajući način.

Obveze liječnika iz posebnih oblasti

Planiranje obitelji i regulacija ljudske plodnosti

Članak 48.

Obveza je liječnika da prihvaćene suvremene postupke antenatalne i postnatalne zaštite primjenjuje kako bi pomogao planiranje obitelji, rađanje, rast i razvoj zdravog djeteta.

U planiranju obitelji, liječnik će savjetovati prirodne metode planiranja obitelji, a zatim one metode planiranja obitelji koje su sukladne medicinskim spoznajama i moralnim stajalištima žene i muškarca.

Metode planiranja obitelji temeljene na medicinski potpomognutoj oplodnji bliže se uređuju posebnim propisom iz ove oblasti.

Umirući pacijent

Članak 49.

Sprječavanje i olakšavanje patnje i boli jedna je od temeljnih obveza liječnika koja se provodi na način i pod

uvjetima utvrđenim propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata, kao i propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Transplantacija tkiva i organa u svrhu liječenja

Članak 50.

U slučaju moždane smrti, sukladno propisima o transplantaciji organa i tkiva u svrhu liječenja, liječnik može u okviru pozitivnih propisa održavati život organa i tkiva koji se mogu iskoristiti radi liječenja drugih pacijenata, odnosno postupati na način i pod uvjetima utvrđenim tim propisima.

Medicinska i znanstvena istraživanja

Članak 51.

Prilikom obavljanja medicinskih i znanstvenih istraživanja nad pacijentom, kao i kliničkim ispitivanjem lijekova i medicinskih sredstava, odnosno uključivanja pacijenta u medicinsku nastavu, liječnik je obavezan pridržavati se međunarodnih propisa iz te oblasti, propisa o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata, kao i propisa o lijekovima i medicinskim sredstvima.

Liječnik koji obavlja istraživanja, odnosno medicinsku nastavu iz stavka 1. ovoga članka mora biti stručno obrazovan i osposobljen.

Odnos liječnika prema osobama s duševnim smetnjama

Članak 52.

Liječnik je obavezan u postupanju prema osobama s duševnim smetnjama čuvati prava ovih pacijenata u tjelesnom i duševnom pogledu i paziti na njihovo osobno dostojanstvo poštujući propise o zaštiti osoba s duševnim smetnjama.

Odnosi prema drugom liječniku i zdravstvenom osoblju, komori, kao i pojedincima, ustanovama i gospodarskim društvima

Članak 53.

Liječnik je svojim ponašanjem i postupkom obavezan poštivati čast, dostojanstvo i ugled drugoga liječnika, kao i drugog zdravstvenog osoblja, uvažavajući njihovu stručnost.

U slučaju da drugi liječnik, odnosno drugo zdravstveno osoblje uključeno u tretman pacijenta, zatraži od liječnika stručni savjet i/ili pomoć, bilo izravno ili putem informacijskog sustava, liječnik ju je obavezan pružiti sukladno svom najboljem znanju i u korist pacijenta.

Suradnike ili drugo zdravstveno osoblje liječnik će upozoravati na učinjene propuste tako da neće povrijediti njihovo ljudsko dostojanstvo, ali nikad u nazočnosti pacijenta ili njegove obitelji.

U slučaju da liječnik dozna o neodgovarajućem postupku kolege u etičkom ili medicinskom pogledu, o tome neće raspravljati s pacijentom, s njegovom obitelji ili drugim kolegama, a niti će takav postupak otkriti u sredstvima javnog informiranja, već će svoje spoznaje uputiti voditelju liječničkog tima, odnosno ravnatelju zdravstvene ustanove, nositelju odobrenja za privatnu praksu kod kojeg je liječnik uposlen, ovlaštenoj liječničkoj komori i njezinim tijelima.

U slučaju iz stavka 4. ovoga članka obveza je ravnatelja zdravstvene ustanove, odnosno nositelja odobrenja za privatnu praksu kod kojeg je liječnik uposlen, te ovlaštene liječničke komore, da ispituju sve navode i činjenice prijavljenog slučaja, te poduzmu mjere sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i propisima o pravima, obvezama i odgovornostima pacijenata.

Ukoliko prijavljeni slučaj iz stavka 4. ovoga članka ima oznaku kaznenog djela ili iziskuje naplatu materijalne štete na teret liječnika, odnosno zdravstvene ustanove ili privatne prakse, ravnatelj zdravstvene ustanove, nositelj odobrenja za privatnu praksu kod kojeg je liječnik uposlen dužni su bez odgađanja obavijestiti ovlaštena tijela u smislu propisa o kaznenom postupku, odnosno propisa o parničnom postupku.

Nakon provedenog postupka iz st. 4. i 5. ovoga članka, ravnatelj zdravstvene ustanove, odnosno nositelj odobrenja za

privatnu praksu kod kojeg je liječnik uposlen, te ovlaštena liječnička komora, dužni su o poduzetim mjerama bez odgađanja obavijestiti pacijenta, odnosno članove njegove obitelji, a najkasnije u roku sedam dana od dana poduzetih mjera.

Članak 54.

Liječniku nije dozvoljeno surađivati s pojedincima, ustanovama ili gospodarskim društvima koji zloupotrebljuju povjerenje javnosti zastupajući neprovjerene stvari i postupke namijenjene liječenju, čuvanju i unapređenju zdravlja.

Obveza liječnika u izvanrednim situacijama

Članak 55.

U slučajevima prirodnih i drugih nesreća, kada se proglašuje stanje prirodne i druge nesreće od strane ovlaštenog tijela općine, kantona, Federacije liječnici su dužni obavljati poslove i zadaće svoga stručnog zvanja izvršavanjem naredbi ovlaštenih stožera civilne zaštite, sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i propisima o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća.

U slučajevima većih incidentnih situacija, kada još nije proglašeno stanje prirodne i druge nesreće, liječnici su dužni izvršavati naredbe formiranih kriznih stožera ovlaštenih ministarstava zdravstva sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti.

Veća incidentna situacija iz stavka 2. ovoga članka je bilo koji događaj koji predstavlja ozbiljnu prijetnju zdravlju ljudi u određenoj zajednici, te uzrokuje ili bi mogao uzrokovati takav broj ili vrstu žrtava koje nije moguće zbrinuti redovitom organizacijom rada zdravstvenih ustanova i privatnih zdravstvenih djelatnika, a u smislu propisa o zdravstvenoj zaštiti.

Volonterski rad liječnika

Članak 56.

Liječnik može obavljati liječničku djelatnost i bez naplate volonterskim radom u humanitarnim organizacijama, udrugama građana i fondacijama.

Obavljanje djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka liječnik mora prijaviti liječničkoj komori radi evidentiranja u registrima i evidencijama liječničke komore.

Ukoliko stranac-liječnik obavlja volonterski rad u humanitarnoj organizaciji, udrugama građana ili fondacijama, dužan je ispuniti opće uvjete iz ovoga zakona za obavljanje liječničke djelatnosti, kao i propisa iz zdravstvene zaštite, uvjete iz propisa o kretanju i boravku stranaca i azilu, što uključuje i pribavljanje suglasnosti od Ministarstva, a u smislu članka 12. ovoga zakona.

VI. KONTROLA SIGURNOSTI I KVALITETE ZDRAVSTVENIH USLUGA

Članak 57.

Liječnici su dužni sudjelovati u uspostavi, razvijanju i održavanju sustava poboljšanja kvalitete i sigurnosti zdravstvenih usluga, te radu povjerenstava za poboljšanje kvalitete i sigurnosti zdravstvenih usluga zdravstvene ustanove, odnosno privatne prakse u kojoj su uposleni, temeljem stručnih standarda liječničke djelatnosti, kao i posebnih propisa o sustavu poboljšanja kvalitete, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu.

Članak 58.

Liječnici su dužni sudjelovati i u kontroli kvalitete liječničke djelatnosti. Kontrolu kvalitete iz stavka 1. ovoga članka provodi liječnik s dodatnom edukacijom iz oblasti kontrole kvaliteta.

Edukaciju iz stavka 2. ovoga članka obavlja Agencija za kvalitetu i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: AKAZ) sukladno posebnom propisu o sustavu poboljšanja kvalitete, sigurnosti i o akreditaciji u zdravstvu.

Članak 59.

S ciljem osiguranja sigurnosti i kvalitete zdravstvenih usluga, liječnička komora surađuje s kantonalnim i federalnim zdravstvenim inspekcijama u oblasti zdravstveno-inspekcijskog nadzora, AKAZ-om, ovlaštenim ministarstvima zdravstva, ovlaštenim zavodima zdravstvenog osiguranja, i to u oblasti obavljanja liječničkog zvanja od svojih članova.

Članak 60.

Obveza je inspekcija i tijela iz članka 59. ovoga zakona da uvažavaju stručne stavove i mišljenja liječničkih komora, kao i liječnika u obavljanju liječničke djelatnosti.

VII. ZDRAVSTVENO-INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 61.

Zdravstveno-inspekcijски nadzor nad provođenjem ovoga zakona provodi kantonalna i Federalna zdravstvena inspekcija, sukladno propisima o zdravstvenoj zaštiti, kao i propisima o inspekcijama u Federaciji.

VIII. KAZNE NE ODREDBE

Članak 62.

Novčanom kaznom u iznosu od 250,00 KM do 1.500,00 KM bit će kažnjen za prekršaj liječnik, ako:

- 1) obavlja liječničku djelatnost izvan opsega određenog licencijom (članak 20. ovoga zakona);
- 2) ne ispunjava obveze prema pacijentu na način i pod uvjetima propisanim čl. 34., 35., 36. i 37. ovoga zakona;
- 3) uskrati liječničku pomoć (članak 38. ovoga zakona);
- 4) provodi dijagnostičke postupke suprotno članku 39. ovoga zakona;
- 5) ne poštuje obvezu čuvanja liječničke tajne (članak 42. ovoga zakona);
- 6) ne izvrši obvezu prijavljivanja (članak 43. ovoga zakona);
- 7) ne vodi i ne čuva medicinsku dokumentaciju sukladno članku 44. ovoga zakona;
- 8) izda liječničko uvjerenje suprotno članku 45. ovoga zakona;
- 9) ne preda novoizabranom liječniku svu medicinsku dokumentaciju o pacijentu i pohrani potpisanu izjavu o preuzetoj medicinskoj dokumentaciji sukladno članku 46. stavak 1. ovoga zakona;
- 10) ne ispunji obvezu obavješćivanja drugog liječnika iz članka 47. ovoga zakona;
- 11) ne ispunjava obveze iz posebnih oblasti utvrđenih čl. 48. do 56. ovoga zakona.

Članak 63.

Na liječnika koji počinu prekršaj iz članka 62. toč. 2), 5), 7). i 11). ovoga zakona shodno se primjenjuju kaznene odredbe utvrđene propisom o zdravstvenoj zaštiti, a koje uređuju isto pitanje.

Članak 64.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj zdravstvena ustanova, odnosno druga pravna osoba koja angažira stranca-liječnika ako ne postupi sukladno članku 12. ovoga zakona.

Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka bit će kažnjena novčanom kaznom u iznosu od 250,00 KM do 1.800,00 KM i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 65.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 5.000,00 KM bit će kažnjena za prekršaj zdravstvena ustanova, odnosno druga pravna osoba ako onemogućava nesmetano ostvarivanje prava liječnika sukladno članku 33. ovoga zakona.

За прекршaj из ставка 1. овога чланка биће кажњена новчаном казном у износу од 250,00 КМ до 1.800,00 КМ и одговорна особа у правној особи.

За прекршaj из ставка 1. овога чланка биће кажњен новчаном казном у износу од 250,00 КМ до 1.200,00 КМ и носитељ одобрења за приватну праксу.

Чланак 66.

Новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 5.000,00 КМ биће кажњена за прекршaj здравствена установа, односно друга правна особа која обавља здравствену дјелатност, ако не поступи сукладно чланку 46. ставак 1. овога закона.

За прекршaj из ставка 1. овога чланка биће кажњена новчаном казном у износу од 250,00 КМ до 1.800,00 КМ и одговорна особа у правној особи.

За прекршaj из ставка 1. овога чланка биће кажњен новчаном казном у износу од 250,00 КМ до 1.200,00 КМ и носитељ одобрења за приватну праксу.

IX. ПРИЈЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Чланак 67.

На појам, организацију и увјете обављања лијечничког звања, те дјеловање лијечника, поред одређби овога закона и прописа донесених темелјем овога закона, шодно се примјенјују прописи о здравственој заштити, прописи о здравственом осигурању, прописи о правима, обвезама и одговорностима пацијената, прописи о лијековима и медицинским средствима, прописи о лјекарничкој дјелатности, прописи о заштити пучанства од заразних болести, прописи о заштити особа с душевним сметњима, прописи о трансплантацији органа и ткива у сврху лијечења, прописи о крви и крвним састојцима, прописи о систему побољшања квалитете, сигурности и о акредитацији у здравству, ако овим законом није друкчије одређено.

Чланак 68.

Лијечничке су коморе обавезне ускладити статуте с одредбама овога закона у року шест мјесeci од дана ступања на снагу овога закона.

Чланак 69.

Овај закон ступа на снагу осмога дана од дана објаве у "Службеним новинама Федерације БиХ".

Предсједатељ
Дома народа
Парламента Федерације БиХ
Радое Видовић, в. р.

Предсједатељ
Заступничкога дома
Парламента Федерације БиХ
Фехим Шкалјић, в. р.

ВЛАДА ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

1206

На основу члана 15. став (4) Закона о пријевременом повољнијем пензионисању бораца Одбрамбено-ослободилачког рата ("Службене новине Федерације БиХ", број 41/13), на приједлог Федералног министарства унутрашњих послова - Федералног министарства унутрашњих послова, Влада Федерације Босне и Херцеговине, на 77. сједници одржаној 09.07.2013. године, доноси

УРЕДБУ

О САДРЖАЈУ, ПОСТУПКУ И НАЧИНУ ИЗДАВАЊА УВЈЕРЕЊА ПРИПАДНИЦИМА ПОЛИЦИЈЕ РАДИ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА ПО ЗАКОНУ О ПРИЈЕВРЕМЕНОМ ПОВОЉНИЈЕМ ПЕНЗИОНИСАЊУ БОРАЦА ОДБРАМБЕНО - ОСЛОБОДИЛАЧКОГ РАТА

Члан 1.

Овом уредбом прописују се садржај, поступак и начин издавања увјерења из члана 15. став (2) Закона о пријевре-

меном повољнијем пензионисању бораца Одбрамбено-ослободилачког рата ("Службене новине Федерације БиХ", број 41/13 - у даљем тексту: Закон), евиденција о издатим увјерењима, орган унутрашњих послова који ће издавати увјерења и друга питања која су значајна за издавање увјерења.

Члан 2.

Право на пријевремено повољније пензионисање под условима и на начин прописан Законом и одредбама ове уредбе остварују припадници полиције који су најмање 12 мјесeci (без обзира на то је ли то било у континуитету) у периоду од 18.9.1991. године до 23. 12. 1995. године вршили дужност и обављали послове команданта - заповједника, командира и начелника (у јединици специјалне борбене јединице полицијске станице, у станици полиције криминалистичке службе јавне безбједности и центрима служби безбједности, специјалних борбених јединица одреда полиције и центрима служби безбједности МУП-а РБиХ и Одјела за унутарње послове/МУП-а ХЗХБ).

Услови из става 1. овог члана доказују се увјерењем које издаје орган унутрашњих послова из члана 5. ове уредбе у складу са чланом 15. ст. (2) и (3) Закона и одредбама ове уредбе.

Право на пријевремено повољније пензионисање припадници полиције из члана 4. тачка 3. Закона остварују под условима и на начин прописан тим законом.

Члан 3.

Статус припадника полиције у периоду од 18.9.1991. године до 23.12.1995. године, а ради остваривања права на пријевремено повољније пензионисање према Закону, утврђивао се на основу рјешења о вршењу дужности формацијског мјеста и послова и задатака и на основу којих је одређиван чин у складу са прописима из члана 2. став (2) Закона.

Припадницима полиције који нису стекли чинове у складу са прописима из члана 2. став (2) Закона припадајући чиновни утврђују се сходно вршењу дужности и обављању послова и задатака формацијског мјеста који су вршили у периоду од 18.9.1991. године до 23.12.1995. године, и то на следећи начин:

а)	Дужности, послови и задаци формацијског мјеста припадника полиције из члана 4. тачка 1. Закона	Чиновни
1)	командир тима за обезбјеђење, командир одјељења полицијске станице, командир одјељења у специјалној јединици, командир станичног одјељења,	главни наредник
2)	командир тима борбене јединице, командир вода полиције, заповједник полицијске испоставе	надзаставник
3)	командир полицијске станице у станици III категорије, начелник криминалистичке службе станице јавне безбједности III категорије, командир борбене јединице, заповједник униформираних полиције и заповједник криминалистичке полиције у полицијској станици II типа, заповједник опће темељне и прометне полиције у полицијској станици I типа, заповједник борбене јединице полицијске станице	потпоручник
4)	командир полицијске станице у станици II категорије, командир јединице за обезбјеђење, командир вода за обезбјеђење, командир логистичке јединице, командир вода у специјалној јединици, начелник криминалистичке службе у станици јавне безбједности III категорије, заповједник униформираних полиције у полицијској станици I типа, заповједник криминалистичке полиције у полицијској станици I типа, заповједник постројбе за осигурање особа и објеката	поручник